

OSLO PENSJONSFORSIKRING
OSLO FORSIKRING

Rapport om solvens og finansiell stilling

2016

Oslo Pensjonsforsikring konsern
Oslo Pensjonsforsikring AS
Oslo Forsikring AS

Sammendrag	4
A. Virksomhet og resultater	6
A.1 Virksomhet	6
A.2 Forsikringsresultat.....	6
A.3 Investeringsresultat.....	7
A.4 Resultat fra øvrig virksomhet.....	10
A.5 Andre opplysninger	10
B. System for risikostyring og internkontroll.....	11
B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll	11
B.2 Krav til egnethet	12
B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurderingen av risiko og solvens	13
B.4 Internkontrollsystem.....	15
B.5 Internrevisjonsfunksjon.....	15
B.6 Aktuarfunksjon	16
B.7 Utkontraktering.....	16
B.8 Andre opplysninger	17
C. Risikoprofil.....	18
C.1 Forsikringsrisiko.....	18
C.2 Markedsrisiko	20
C.3 Kredittrisiko	23
C.4 Likviditetsrisiko.....	23
C.5 Operasjonell risiko.....	24
C.6 Andre vesentlige risikoer.....	24
C.7 Andre opplysninger	24
D. Verdsetting for solvensformål	25
D.1 Eiendeler	25
D.2 Forsikringstekniske avsetninger.....	27
D.3 Andre forpliktelser	32
D.4 Alternative verdsettingsmetoder.....	33
D.5 Andre opplysninger	33
E. Kapitalstyring.....	34
E.1 Ansvarlig kapital	34
E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	38

E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet.....	40
E.4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller	40
E.5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet.....	40
E.6 Andre opplysninger	40
Vedlegg 1 Kvantitative rapporteringsskjemaer (QRT) for Oslo Pensjonsforsikring konsern	41
Vedlegg 2 Kvantitative rapporteringsskjemaer (QRT) for Oslo Pensjonsforsikring AS	52
Vedlegg 3 Kvantitative rapporteringsskjemaer (QRT) for Oslo Forsikring AS	74

Sammendrag

OPF-konsernet («Konsernet») består av livsforsikringselskapet Oslo Pensjonsforsikring AS («OPF») og skadeforsikringselskapet Oslo Forsikring AS («OF»). I denne rapporten blir Konsernet, OPF og OF samlet kalt «Selskapene». OPF er morselskap. OPF og OF er egenforsikringselskaper. Kundekretsen er begrenset til Oslo kommune, som eier alle aksjene i OPF, og selskaper der kommunen har aksjemajoriteten. I tillegg har OPF kundeforhold til flere helseforetak i hovedstadsområdet fra den tid kommunen eide Ullevål, Aker og Sunnaas sykehus. Konsernet har kontorsted i Oslo.

Virksomheten i OPF er kollektiv tjenstepensjonsforsikring («kollektiv pensjon» eller «pensjonsforsikring») og gruppeliv-, yrkesskade- og ulykkesforsikring. OFs virksomhet er tingskadeforsikring og ansvarsforsikring.

Konsernets inntekter stammer fra tre områder. Kollektiv pensjon er den største delen av virksomheten. Skadeforsikringsområdet består av de øvrige produktene i OPF samt virksomheten i OF. Det siste området er inntekter fra forvaltningen av den ansvarlige kapitalen i morselskapet.

Selskapene er opprettet for å gi Oslo kommune lavest mulig pensjons-, skade- og forsikringskostnader. For kollektiv pensjon innebærer det god avkastning på forvaltning av forsikringskapitalen og lave administrasjonskostnader. Videre skal OF arbeide aktivt for at kommunens skadekostnader blir lave gjennom skadeforebyggende og skadebegrensende tiltak.

Samtidig skal selskapene skaffe tilstrekkelig egenkapital gjennom driften. OPF, som har kunder som ikke er en del av kommunens virksomhet, må dessuten prise risikoen og tjenestene slik at egenkapitalavkastningen er tilfredsstillende for kommunen som aksjonær.

Konsernet fikk et overskudd i 2016 på 732 millioner (1 192 millioner i 2015) kroner før skatt.

Avkastningen på kundemidlene i pensjonsforsikring var 5,3 (5,1) prosent.

System for risikostyring og kontroll

Selskapene har etablert retningslinjer, systemer og organisering av virksomhetsstyringen som samlet sikrer at selskapene til enhver tid skal være i stand til å identifisere, vurdere og håndtere, overvåke og rapportere risiko som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål. Selskapene har etablert risikostyringsfunksjon, aktuarfunksjon, samsvarskontrollfunksjon og internrevisjon. Selskapene gjennomfører minst årlig og ved behov egenvurdering av risiko og kapitalbehov. Styret fastsetter prinsipper og rammer for risikostyringen. Rammene er knyttet til solvenskapitaldekningen og hvordan risikoen skal reduseres dersom solvenskapitaldekningen blir lavere enn definerte nivåer. Videre fastsetter styret rammer for markedsrisikoen gjennom investeringsstrategien.

Soliditet

Solvenskapitalkravet er utformet slik at det skal dekke et tap som, gitt den risiko vi tar, statistisk sett bare skal inntreffe i ett av 200 år. Kravet er summen av de beregnede tapene et selskap må bære etter svært ugunstige bevegelser i markedsverdien på finansielle eiendeler, i fremtidige erstatningsutbetalinger, i tap på fordringer, i flytting av kundemidler og i tap knyttet til driften. Selskapene benytter standardmodellen ved beregning av kapitalkravet.

Solvenskapitalkravet for Konsernet var 1 635 (1 702 uten overgangsregler) millioner kroner ved utgangen av 2016. Solvenskapitalen var 9 405 (8 499) millioner kroner. Tellende solvenskapital ved beregningen var 7 661 (6 788) millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (risikoutjevningfond og

ansvarlig lånekapital) er begrenset oppad til 50 prosent av kapitalkravet. Konsernets solvenskapitaldekning var dermed 469 (399) prosent.

Solvenskapitalkravet for OPF var 1 273 (1 333 uten overgangsregler) millioner kroner ved utgangen av 2016. Solvenskapitalen var 9 297 (8 391) millioner kroner. Tellende solvenskapital ved beregningen var 7 414 (6 538) millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (risikoutjevningfond og ansvarlig lånekapital) er begrenset oppad til 50 prosent av kapitalkravet. Selskapets solvenskapitaldekning var dermed 583 (490) prosent.

Solvenskapitalkravet for OF var 89 millioner kroner ved utgangen av 2016. Solvenskapitalen var 227 millioner kroner. Selskapets solvenskapitaldekning var dermed 254 prosent¹.

Kapitalstyring

OPFs egenkapital var 7 099 millioner kroner per 31. desember 2016. Selskapet har tatt opp et ansvarlig lån fra Oslo kommune på 1 240 millioner kroner. Lånet løper frem til 31. desember 2023.

Egenkapitalen i datterselskapet OF var 237 millioner kroner på samme tidspunkt.

Selskapene oppfyller solvenskapitalkravene med god margin. Selskapene forventer med sine foreliggende planer og resultatprognoser å oppfylle kapitalkravene med god margin også i årene fremover.

---

¹ Beregnet solvenskapitalkrav for OF er endret fra den finansielle årsrapporten for 2016, da beregningen for operasjonell risiko er korrigert for en mindre feil. Effekten av korreksjonen er at solvenskapitalkravet ble redusert fra 91 til 89 millioner kroner slik at solvenskapitaldekningen økte fra 250% til 254 %.

A. Virksomhet og resultater

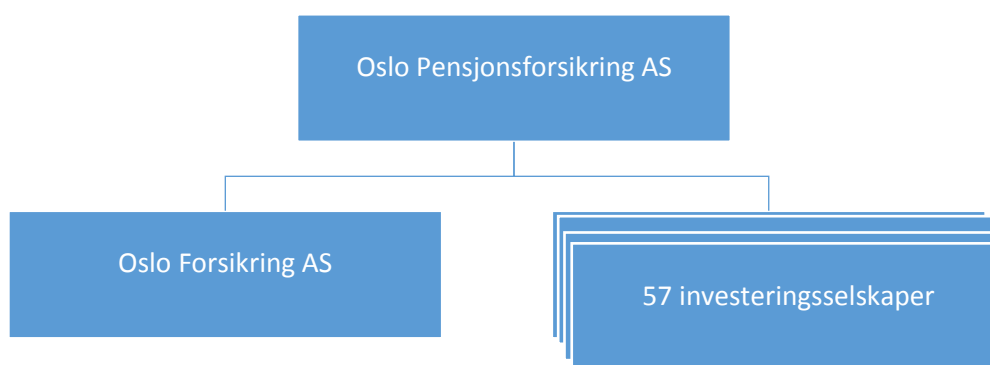
A.1 Virksomhet

OPF-konsernet består av livsforsikringsselskapet Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) og skadeforsikringsselskapet Oslo Forsikring AS (OF). OPF er morselskap. Begge er egenforsikringsselskaper. Kundekretsen er begrenset til Oslo kommune, som eier alle aksjene i OPF, og selskaper der kommunen har aksjemajoriteten. Se årsberetningen i OPFs og OFs årsrapport for en nærmere beskrivelse av virksomheten.

Finanstilsynet er tilsynsmyndighet for OPFs og OFs virksomhet².

PwC³ er revisor for OPF-konsernet.

Figuren nedenfor viser en forenklet konsernstruktur for Oslo Pensjonsforsikring. Oslo kommune eier 100 prosent av aksjene i OPF, som igjen eier 100 prosent av aksjene i OF og i all hovedsak 100 prosent⁴ av aksjene i 57 investeringsselskaper som eier enkelteiendommer.

A.2 Forsikringsresultat

Resultat fra pensjonsforsikring

OPFs pensjonsvirksomhet er kollektiv tjenstepensjonsforsikring. Ved utgangen av 2016 var det 132 617 (131 089 i 2015) medlemmer. Av disse var 31 286 (31 476) yrkesaktive.

Resultatet for området i 2016 var 353 (752) millioner kroner. Resultatnedgangen fra 2015 skyldes i hovedsak lavere risikoresultat. Risikoresultatet i 2015 var ekstraordinært høyt etter frigjøring av premiereserve for uførepensjoner under utbetaling.

Administrasjonsresultatet falt fra 29 til 15 millioner kroner etter at satsene for administrasjonspremie ble redusert fra 2015 til 2016. Kostnadene steg fra 0,28 til 0,30 prosent av gjennomsnittlig premiereserve. Årsaken er blant annet tilpasninger til Solvens II og investeringer i

² Finanstilsynets postadresse er Postboks 1187 Sentrum, NO-0107 Oslo. Telefon: 22 93 98 00

³ PricewaterhouseCoopers AS: Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo. Kontaktperson: Magne Sem, magne.sem@pwc.com. Telefon: 02316

⁴ OPF eier 100% av samtlige eiendomseiende aksjeselskaper med unntak av ett med virksomhet i Bergen hvor OPF har en eierandel på 50% og ett med virksomhet i Trondheim hvor OPF har en eierandel på 90,1%.

nye nettløsninger. Premiereserven utgjør en fallende andel av samlet kapital, målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital var administrasjonskostnadene uendret på 0,21 prosent.

Figur 1. Resultat pensjonsforsikring.

<i>Millioner kroner</i>	2016	2015
Selskapets andel av risikoresultatet	152	537
Administrasjonsresultat	15	29
Rentegarantipremie m.m.	268	268
Tilførsel fra selskapet til kundene	-82	-82
Resultat fra pensjonsforsikring	353	752

Inntekter fra rentegaranti og fortjeneste var uendret fra året før på 268 millioner kroner.

Resultatet har vært belastet med 246 millioner kroner over tre år som bidrag til å finansiere oppreserveringen for lavere dødelighet som ble sluttført i 2013. Beløpet har blitt tilført kundenes premiefond med 82 millioner i hvert av årene 2014, 2015 og, for siste gang, i 2016.

Resultat fra skadeforsikring

Skadeforsikringsresultatet i 2016 var 101 (264) millioner. Samlet skade- og kostnadsprosent før gjenforsikring var 64,9 i 2016. Resultatnedgangen skyldes frigjøring av erstatningsavsetninger i 2015 på til sammen 167 millioner kroner etter nedjustering av forventede skadeutbetalinger.

Figur 2. Resultat per produktområde. Skadeforsikring.

<i>Millioner kroner</i>	2016	2015
Personrisikoprodukter i OPF	53	252
- Yrkesskadeforsikring	21	205
- Gruppelivsforsikring	4	-1
- Ulykkesforsikring	5	8
Finansinntekter	23	40
Tingskadeforsikring i OF	48	12
Resultat fra skadeforsikring	101	264

Resultat før skatt for Oslo Forsikring AS var 48 (12) millioner kroner. Premieinntektene steg fra 40 til 82 millioner kroner etter at Oslo kommune reduserte egenandelen på sine forsikringer fra 35 millioner til 300.000 kroner. Det var ingen storskader. Erstatningene økte med 19 millioner til 23 millioner kroner. Finansinntektene steg med 15 millioner, til 17 millioner kroner.

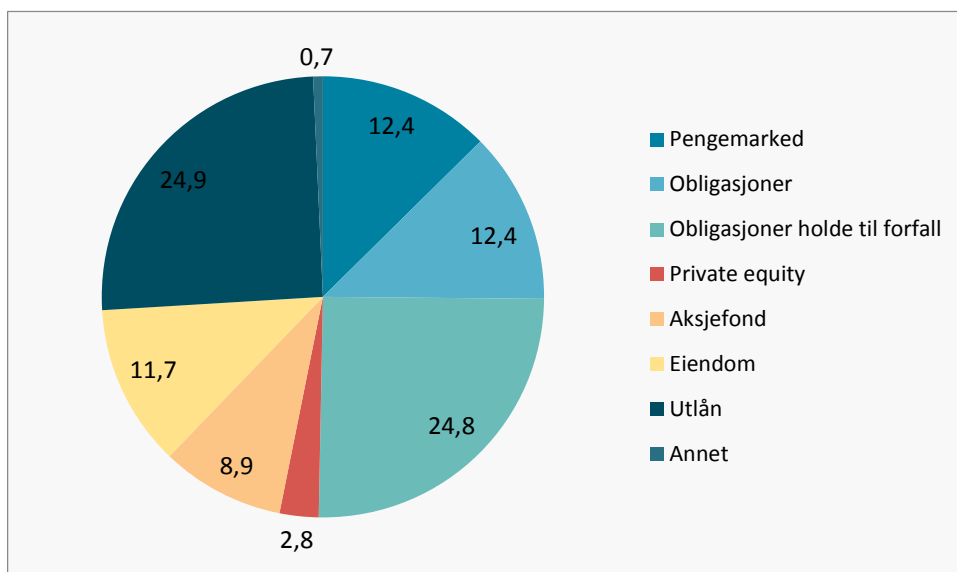
A.3 Investeringsresultat

OPF

Finansinntekter på ansvarlig kapital

Den ansvarlige kapitalen i selskapet forvaltes i selskapsporteføljen. Porteføljen steg i løpet av 2016 fra 7 503 millioner til 8 691 millioner kroner. Avkastningen var 3,6 (3,8) prosent. I tillegg forvaltes risikoutjevningfondet i kollektivporteføljen. Samlet inntekt i 2016 var 278 (176) millioner kroner.

Figur 3. Selskapsporteføljen. Allokering per aktivaklasse. Prosent. 31.12.2016.

Hensikten med selskapsporteføljen er å understøtte konsernets forsikringsvirksomhet. Porteføljen har lavere markedsrisiko enn kollektivporteføljen, der forsikringskapitalen forvaltes. I lys av den gode kapital situasjonen er imidlertid risikoen økt noe gjennom 2016, og aksjer, private equity og eiendom utgjør nå om lag 20 prosent.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Struktur og forvaltningsfilosofi

Forsikringskapitalen er fellesbetegnelsen for premiereserve, premiefond, kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger. Dette er kundemidler som er flyttbare. Avkastningen tilfaller kundene.

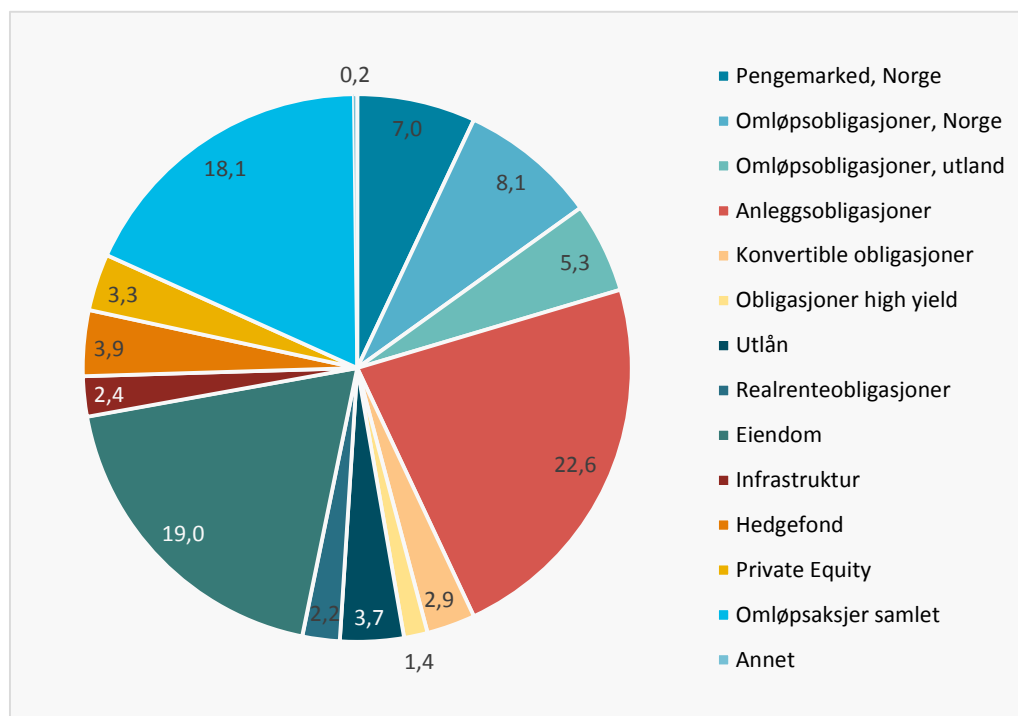
Forsikringskapitalen forvaltes i kollektivporteføljen. Erstatningsavsetningen og risikoutjevningfondet forvaltes også i porteføljen. Ved utgangen av 2016 var kollektivporteføljen 75,2 (72,0) milliarder kroner. Avkastningen i 2016 var 5,3 (5,1) prosent. Avkastningen uten urealiserte endringer på verdipapirer, bokført avkastning, var 6,3 prosent.

Porteføljesammensetning og avkastning

Obligasjoner og rentepapirer utgjør med 52 prosent den største andelen av kollektivporteføljen. Aksjeporteføljer, som består av norske og internasjonale omløpsaksjer, private equity og hedgefond, var totalt sett om lag 25 prosent. Realporteføljen, der eiendom er størst, utgjorde de resterende 23 prosent av porteføljen.

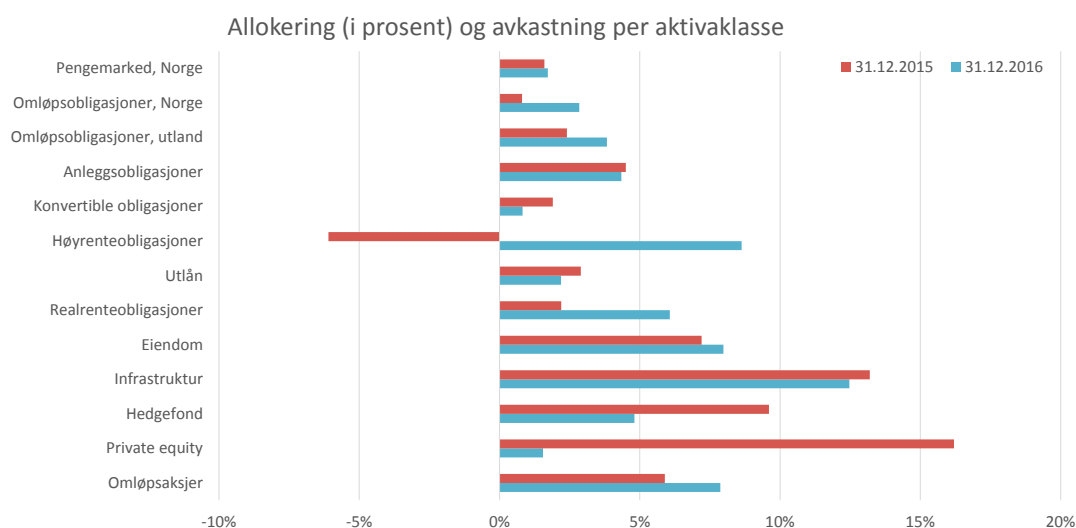
Figur 4. Kollektivporteføljen. Allokering per aktivaklasse. Prosent. 31.12.2016.

Det var kun mindre endringer i sammensetningen også i 2016.

Alle aktivaklasser hadde positiv avkastning i 2016. Avkastningen fra aksjer og obligasjoner var gjennomgående høyere enn i 2015, mens avkastningen fra hedgefond og infrastrukturfalt fra høye nivåer året før. Avkastningen på eiendom, som ved årsslutt var 19 prosent av porteføljen, var 8,0 prosent. Av dette sto oppskrivning av verdiene for om lag 2 prosent.

Figur 5. Avkastning per aktivaklasse. Prosent. 2015 og 2016.

Fallende kort- og langsiktige renter har gradvis gitt lavere avkastning for utlån og anleggsobligasjoner. Fra 2015 til 2016 falt den løpende avkastningen på anleggsobligasjoner fra 4,5 til 4,3 prosent. Porteføljen ble opprettholdt på om lag 22,5 prosent av den samlede kollektivporteføljen. Avkastningen på utlån falt fra 2,9 prosent i 2015 til 2,2 prosent i 2016.

OF

En analyse av foretakets samlede investeringsresultater i rapporteringsperioden og fordelt på relevante eiendelsklasser er gitt i note 6 og 7 på side 20 i OFs årsrapport 2016 og i tabellen under.

Tabellen viser verdijustert avkastning⁵ per aktivaklasse i 2016 samt allokering per 31. desember 2016.

Tabell 1 Avkastning per aktivaklasse. Prosent. 2016.

Aktivaklasse	Verdijustert avkastning, %	Allokering, %
	2016	31.des.16
Nominell portefølje	3.4	77.6
Pengemarked, Norge	2.8	56.3
Omløpsobligasjoner, Norge	0.0	0.0
Omløpsobligasjoner, utland	0.0	0.0
Anleggsobligasjoner	5.1	21.4
Konvertible obligasjoner	0.0	0.0
Obligasjoner high yield	0.0	0.0
Utlån	0.0	0.0
Realportefølje	10.3	13.2
Realrenteobligasjoner	0.0	0.0
Eiendom	10.3	13.2
Infrastruktur	0.0	0.0
Råvarer	0.0	0.0
Aksjeforfølje	20.1	9.2
Hedefond	0.1	0.1
Private Equity	0.0	0.0
Omløpsaksjer, samlet	20.5	9.0
Annet	0.0	0.0
SUM	5.6	100.0

Se selskapenes årsrapporter for ytterligere opplysninger om investeringsresultatet.

A.4 Resultat fra øvrig virksomhet

OPF er finansiert gjennom en kombinasjon av egenkapital og ansvarlig lån. Årlige rentekostnader forventes å utgjøre 75 millioner kroner. Utover dette har ikke OPF og OF vesentlige inntekter eller kostnader som ikke er knyttet til forsikrings- eller investeringsvirksomheten.

A.5 Andre opplysninger

Virksomheten og resultatene for 2016 er ytterligere beskrevet i årsrapporten for 2016 for OPF og OF.

⁵ Oppgitt regnskapsmessig verdijustert avkastning er uten merverdier på anleggsobligasjoner.

B. System for risikostyring og internkontroll

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

Styret og styrets underutvalg

Det er styrets ansvar å sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder å påse at kravene til organisering av foretaket og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer blir etterkommet.

Styret i OPF har tre underutvalg: revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Styret i OF har ingen underutvalg. Utvalgene treffer ikke beslutninger på vegne av styret, men forbereder saksgjennomgangen og gir sine anbefalinger til styret.

Revisjonsutvalget skal virke som et saksforberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret og støtte styret i utøvelsen av sitt ansvar for regnskapsrapportering og revisjon, internkontroll og relaterte risikostyringsprosesser.

Risikoutvalget skal forberede styrets vurderinger og beslutninger relatert til OPFs samlede risiko og kapitalbehov samt sikre at foretakets risikostyring og internkontroll er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten. Utvalget skal gjøre sine vurderinger for OPF og for konsernet under ett.

Godtgjørelsesutvalget er et saksforberedende og rådgivende utvalg for styrets behandling av kompensasjonsspørsmål.

Virksomhetsstyringen er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer:

OPFs operative ledelse	Kontrollfunksjonene	Ekstern kontroll
Delegert myndighet til administrerende direktør Andre ledere	Risikostyringsfunksjonen Aktuarfunksjonen Samsvarskontrollfunksjonen	Internrevisjonen

Administrerende direktør, daglig ledelse og kontrollfunksjoner

Konsernet består av to forsikringsselskaper. Administrerende direktør i OPF er ansvarlig for konsernet og styreleder for OF.

Administrerende direktør står for den daglige ledelse av virksomheten og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Administrerende direktør rapporterer til selskapets styre. Administrerende direktørs rolle og ansvar er nedfelt i en egen instruks. Administrerende direktør skal sikre at selskapets ledelse hver for seg og i sum har nødvendig kompetanse, erfaring og personlig egnethet til å lede selskapet.

Ledergruppen i konsernet består av administrerende direktør og direktørene for personkunder, bedriftskunder, finans og risikostyring, IT, juridisk og kapitalforvaltning.

Konsernet har kontrollfunksjoner for risikostyring, aktuar, samsvarskontroll og internrevisjon. Organisering og ansvar for uavhengige kontrollfunksjoner er nærmere beskrevet i kapitlene B.3-B.6.

Overordnede retningslinjer og rutiner

OPF og OF har etablert overordnede retningslinjer og rutiner som samlet skal sikre god virksomhetsstyring.

Oversikt styrende dokumenter

Godtgjørelse

Styret har vedtatt retningslinje for godtgjørelsesordninger. Godtgjørelse i form av fast lønn skal være hovedregelen for ansatte på alle nivåer i OPF, også for ledende ansatte og for ansatte med kontrolloppgaver.

Avtale om variabel godtgjørelse i form av kontantbonusordning i tillegg til fast lønn kan imidlertid inngås med medarbeidere i kapitalforvaltningsavdelingen i OPF. Formålet med slike ordninger er å sikre at OPF kan tiltrekke seg og beholde personer som i særlig grad bidrar til å skape resultater for selskapet. Slike avtaler skal tilstrebe å gi ansatte i de aktuelle stillingskategoriene langsiktige incentiver til å skape meravkastning over tid, gi OPF god styring og kontroll over foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Forholdet mellom fast lønn og bonus skal være balansert.

Bonusordninger med de aktuelle stillingskategorier vil være omfattet av de særlige krav til godtgjørelsesordninger for ledende ansatte og risikotakere i finansforetaksloven og forskrift til denne.

Selskapets ledende ansatte er medlem av OPFs pensjonsordning på tilsvarende vilkår som øvrige ansatte.

Ytterligere detaljer rundt godtgjørelse, herunder nivået på mottatt godtgjørelse til styret og ledende ansatte, kan finnes i note 39 i årsrapporten for OPF og i note 17 i årsrapporten for OF.

Transaksjoner med nærstående parter

For informasjon om transaksjoner med nærstående parter henvises det til Konsernets årsrapport note 40, OPFs årsrapport note 40 og OFs årsrapport note 26.

B.2 Krav til egnethet

Styret har etablert prosesser som sikrer at styret, administrerende direktør/faktisk ledelse, samt ledere for uavhengige kontrollfunksjoner/nøkkelfunksjoner, tilfredsstillt krav til egnethet. Personer som innehar ledelses- eller nøkkelfunksjoner skal ha tilstrekkelige kvalifikasjoner for det ansvar og de oppgaver som tillegges de respektive roller, tilstrekkelig erfaring og utdanning som kreves for å utføre rollen, samt atferd og integritet som oppfyller krav til hederligandel og skikkethet. Styret

samlet skal ha tilfredsstillende bredde i kvalifikasjoner, erfaring og kunnskap tilknyttet virksomhetens art.

Det enkelte styremedlemmets egnethet vurderes ved tiltredelsen til styret. Det er det organet som velger styremedlemmet som vurderer det enkelte styremedlemmets egnethet i forhold til den funksjonen de skal ha i styret.

Styret vurderer selv om de har den nødvendige samlede kompetansen. Vurderingen foretas i forbindelse med styrets årlige egenevaluering. Dersom styret vurderer at de ikke har den påkrevde samlede kompetansen, må det be selskapets eier om endring i styrets sammensetning slik at den påkrevde kompetansen/erfaringen blir representert.

For administrerende direktør er det styret som vurderer egnetheten. For de øvrige funksjonene gjøres vurderingen av administrerende direktør eller den han bemyndiger.

For utkontrakterte kontrollfunksjoner hvor det er krav om egnethetsvurdering, gjelder de samme krav som om funksjonen hadde vært løst internt i selskapet. Administrasjonen innhenter de nødvendige opplysninger om hvorvidt den eller de som har fått utkontraktert tjenesten/funksjonen har den nødvendige kompetansen og erfaringen og bedømmer prestasjoner og leveranser.

B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurderingen av risiko og solvens

Risikostyringssystemet

Styret i OPF og OF har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styrene fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotaking, mottar rapporter over faktisk risikonivå og har framoverskuende gjennomgang av risikosituasjonen.

Administrerende direktør er ansvarlig overfor styret for at risikostyringen til enhver tid er i henhold til de fastsatte retningslinjer.

Ansvarlig for risikostyringsfunksjonen skal bistå administrerende direktør i dette ansvaret.

Konsernet har etablert overordnede mål, en klar struktur og klare ansvarsroller for virksomheten.

De ulike risikoeiere (1. linjeansvarlig for de ulike risikoer) er ansvarlig for å gjennomføre risikostyringen i henhold til de fastsatte retningslinjene.

Risikostyring og internkontroll (2. linjeansvarlig for de ulike risikoer) er en integrert del av selskapets ordinære virksomhetsstyring og styringsmodell. Selskapet har en prosess for løpende identifikasjon, vurdering og håndtering av risiko som kan hindre mål- og resultatoppnåelse.

Overordnet risikotoleranse uttrykkes kvantitativt og kvalitativt.

Ved store endringer i virksomheten gjennomføres risikovurderinger før endringene implementeres, som for eksempel ved nye tjenester og produkter, større prosjekter, store endringer i rammebetingelser og nye IT-systemer.

Ved utkontraktering gjelder de samme krav som om oppgaven hadde vært løst internt i selskapet.

Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen skal sikre at selskapene har en hensiktsmessig, effektiv og forsvarlig styring av risiko, som blir gjennomført iht. styrevedtatte rammer og retningslinjer og for øvrig oppfyller

regulatoriske krav. Oppgavene til risikostyringsfunksjonen er å sikre at alle vesentlige risikoer blir identifisert, målt, overvåket, styrt og hensiktsmessig rapportert.

Administrerende direktør utpeker en ansvarlig for risikostyringsfunksjonen. Risikostyringsfunksjonen har rett og plikt til å rapportere direkte til styret dersom dette er påkrevet.

Egenvurdering av risiko og solvens. Risikotoleranse

OPFs behov for solvenskapital er et resultat av selskapets mål, strategi, aktuell og forventet risikoeksponering og gjeldende risikorammer og lovkrav. Behovet for solvenskapital og hvordan kravet skal tilfredsstilles, fastsettes i den obligatoriske egenvurderingen av risiko og solvens (ORSA - Own Risk and Solvency Assessment).

Vurderingen av kapitalbehov omfatter størrelsen på og sammensetningen av kapitalen sett i forhold til arten og omfanget av den risiko som til enhver tid er knyttet til virksomheten og til den risiko som vil kunne oppstå.

Egenvurderingen gjennomføres minimum en gang per år på selskaps- og konsernnivå. Styret er aktivt involvert i flere omganger og gir føringer og rammer for ORSA-prosessen og vedtar den endelige rapporten. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for prosessen.

ORSA-prosessen starter parallelt med oppdatering av forretningsplaner og budsjett. Endelig behandling av ORSA i styret skjer senest samtidig med vedtak om investeringsstrategi og budsjett for kommende år.

Dokumentasjon av ORSA-prosessen omfatter både gjengivelse av kapital situasjonen beregnet etter standardformelen, samt egenvurderingen av kapitalbehovet. Resultater og konklusjoner fra ORSA kommuniseres til relevante medarbeidere.

Risikotoleranse

Risikotoleransen fastsettes av styret. Det tilligger administrasjonen å omsette dette i prosesser for risikotaking, risikovurdering, overvåkning, rapportering, risikostyring og kontroll.

OPF

OPFs risikotoleranse skal være i overensstemmelse med følgende mål, i prioritert rekkefølge:

1. OPF skal oppfylle myndighetenes kapitalkrav og andre regulatoriske minimumskrav med forsvarlig margin.
2. Eier skal ikke utsettes for risiko for å måtte tilføre selskapet ansvarlig kapital, men det skal legges til grunn at eier ikke skal kreve utbytte.
3. OPF skal skape så god og stabil avkastning på kollektivporteføljen som mulig, og skal vektlegge dette ved overskuddsdisponering.
4. OPF skal gjennom dialog med kundene om avveininger mellom forventet avkastning og tilførsel til premiefond være innforstått med kundenes ønsker om overskuddsdisponering.

I den løpende styringen av selskapets risikotoleranse skal det tas utgangspunkt i solvenskapitaldekningen.

Forsikringsrisiko skal aksepteres til en nødvendig og tilstrekkelig pris. Samlet risiko reguleres løpende gjennom markedsrisikoen.

OF

Forsikringsrisiko skal aksepteres til en nødvendig og tilstrekkelig pris og utgjør den største risikoen. Gjensikring skal benyttes for å styre forsikringsrisikoen. OFs risikosammensetning gjør at

kapitalkravet ikke kan reduseres betydelig gjennom tilpasning av investeringsrisikoen. Dersom OF står i fare for å bryte solvenskapitalkravet, vil OF derfor tilføres kapital fra morskapet. I den løpende styringen av selskapets risikotoleranse skal det tas utgangspunkt i solvenskapitaldekningen.

B.4 Internkontrollsystem

Begrepet «internkontroll» omfatter alt selskapene gjør for å sikre rimelig grad av sikkerhet for å nå virksomhetens mål, herunder å sikre at faktisk risikoeksponering er i tråd med vedtatt risikotoleranse. Internkontrollen omfatter kontrollmiljøet, organisering og arbeidsdeling, overvåking, rapportering, samt systembaserte og manuelle kontroller. Med kontrollmiljø menes holdninger, organisasjonskultur, opplæring og kompetanse, etiske retningslinjer med videre.

Internkontrollen omfatter hele den operative virksomheten og overvåkes av administrerende direktør.

I internkontrollsystemets 2. forsvarslinje inngår etablerte kontrollfunksjoner: risikostyringsfunksjonen (se avsnitt ovenfor), aktuarfunksjonen (se avsnitt nedenfor) og samsvarskontrollfunksjonen.

Samsvarskontrollfunksjonen

Samsvarskontrollfunksjonen skal påse at OPF etterlever gjeldende lovgivning, forskrifter og interne rammer og retningslinjer. Samsvarskontrollfunksjonens arbeid og vurderinger rapporteres jevnlig til administrerende direktør og i særlige tilfeller direkte til styret. Samsvarskontrollfunksjonens oppgaver og ansvar fremgår av en styrevedtatt retningslinje.

Samsvarskontrollfunksjonens hovedoppgaver inkluderer:

- Risikovurderinger i forhold til etterlevelse av regelverk
- Regelmessig vurdere hvorvidt de etablerte retningslinjer, prosedyrer og tiltak er tilstrekkelig effektive i forhold til å sikre etterlevelsen av relevant regelverk
- Regelmessig kontrollere og teste at selskapet oppfyller sine forpliktelser etter relevante lover og forskrifter, samt selskapets vedtekter og retningslinjer
- Rapportere og gi råd til ledelse, styre og administrasjon mht. etterlevelse av lover, forskrifter og rundskriv, evt. også andre regelverk og interne rammer og retningslinjer

B.5 Internrevisjonsfunksjon

Internkontrollsystemets 3. forsvarslinje utgjøres av internrevisor. Ernst & Young AS («EY») er internrevisor for OPF og OF. Ansvarlig for internrevisjonen, ansvarlig partner i EY, rapporterer direkte til styret i OPF og OF, som fastsetter instruks for internrevisjonen og godkjenner revisjonens årsplan.

Internrevisjon i OPF-konsernet skal bistå styret og ledelsen i å utøve god virksomhetsstyring gjennom en uavhengig og nøytral vurdering av om selskapenes vesentligste risikoer er tilstrekkelig håndtert og kontrollert.

Internrevisjonen er underlagt styret og skal i sitt arbeid være uavhengig i forhold til de områder og personer som revideres. Internrevisjonen skal kunne foreta undersøkelser på eget initiativ uavhengig av ledelsen. Etter anmodning fra virksomheten, eller på eget initiativ, kan internrevisjonen foreta undersøkelser når det foreligger mistanker om misligheter.

B.6 Aktuarfunksjon

Aktuarfunksjonens ansvar, oppgaver og rettigheter er beskrevet i styrevedtatt instruks. Aktuarfunksjonens hovedoppgave er å kvalitetssikre beregningen av forsikringsforpliktelsen i kapitalkravsregninger og for regnskapsformål. Funksjonen skal også uttale seg om retningslinjene for tegning av forsikring og egnetheten og effektiviteten til selskapets gjenforsikringsprogram. Funksjonen skal også bidra til risikostyringsfunksjonens arbeid, spesielt knyttet til forsikringsrisikoen.

Aktuarfunksjonens arbeid og vurderinger rapporteres jevnlig og minimum årlig til administrerende direktør og i særlige tilfeller direkte til styret. Ved utførelse av oppgaver som tilligger risikostyringsfunksjonen, rapporteres arbeidet og vurderingene til ansvarlig for risikostyringsfunksjonen. Aktuarfunksjonen avgir minst årlig en skriftlig rapport til styret som vurderer graden av pålitelighet og egnethet i beregningen av forsikringsforpliktelsen.

Aktuarfunksjonen skal opptre uavhengig i forhold til selskapets virksomhet. Dette innebærer at funksjonen ikke skal beslutte, ta ansvar for, eller delta i utførelsen av de aktiviteter og tjenester som kontrolleres, på en slik måte at det reises spørsmål om aktuarfunksjonens uavhengighet eller selvstendighet. I forbindelse med enkeltbeslutninger som påvirker selskapets forsikringsforpliktelse, skal funksjonens rolle være å uttale seg om tilrådelighet.

B.7 Utkontraktering

Med utkontraktering forstås de tilfeller hvor OPF eller OF velger å benytte oppdragstakere til å få utført arbeidsoppgaver som alternativt kunne vært utført av selskapet selv. Styrene i selskapene har vedtatt retningslinje for utkontraktering. Retningslinjen gjelder både ved utkontrakteringer internt i OPF-konsernet og når virksomhet utkontrakteres til eksterne selskaper. Unntak er rene innkjøpsavtaler og avtaler om tjenesteyting med liten betydning for den operasjonelle risikoen i selskapet.

Det er et grunnleggende prinsipp ved utkontraktering at selskapet alltid fortsetter å være ansvarlig for den virksomheten som utkontrakteres. Selskapet må derfor være i stand til å utføre sine forpliktelser, samt kontrollere oppdragstakers risikostyring og internkontroll, herunder etterlevelse av lover og regler for den utkontrakterte virksomheten.

Det gjøres alltid en risikovurdering før det besluttes at virksomhet skal utkontrakteres.

Utgangspunktet for vurderingen er at utkontrakteringen skal være forsvarlig ut fra forretningsmessige hensyn, samt i forhold til betryggende styring og kontroll, sikkerhet for kontinuerlig drift, effektivt tilsyn og forholdet til selskapenes kunder.

OPF og OF benytter normalt utkontraktering for å nå ett eller flere av følgende mål:

- Oppnå kostnadsfordeler
- Øke skalerbarhet på driften
- Sikre kompetanse, ressurs- eller systemtilgang
- Redusere nøkkelpersonrisiko og øke sikkerheten for driftskontinuitet

Administrerende direktør skal sørge for at foretaket har samlet oversikt over hvilke funksjoner som er utkontraktert og at foreliggende utkontrakteringsavtaler blir hensiktsmessig fulgt opp.

OF har utkontraktert en rekke funksjoner og tjenester til OPF. Utkontrakteringsavtalene er inngått på markedsmessige vilkår.

Tabell 2 Oversikt over vesentlige utkontrakteringer

	Leveranser/tjeneste utkontraktert	Leverandør	Jurisdiksjon
OPF	Drift, utvikling og vedlikehold av IT-systemer	Evry AS	Norge
	Pensjonsutbetalinger	Evry Økonomitjenester AS	Norge
	Lønnsutbetalinger	Evry Økonomitjenester AS	Norge
	Eiendomsdrift (for eiendomsseiende datterselskaper)	Malling & Co Forvaltning AS	Norge
	Internrevisjon	Ernst & Young AS	Norge
OF	Daglig leder	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	Risikostyringsfunksjon	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	Aktuarfunksjon	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	Samsvarskontrollfunksjon	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	Internrevisjon	Ernst & Young AS	Norge
	Kapitalforvaltning	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	IT	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	Regnskap/administrasjon/kontordrift	Oslo Pensjonsforsikring AS	Norge
	Regnskapstjenester (forsikringsteknisk regnskap)	R&Q Triton AS	Norge
	Skadeoppgjør	R&Q Triton AS	Norge
	Skadeoppgjør	Bygdøy Alle Claims Handling AS	Norge
	Skadeoppgjør	Crawford & Company (Norway) AS	Norge

B.8 Andre opplysninger

Systemet for risikostyring og internkontroll er også beskrevet i årsrapporten for 2016 for Konsernet på side 22 og i note 2 til årsregnskapet.

C. Risikoprofil

C.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risiko for større utbetalinger enn antatt og/eller ugunstig endring i verdien av en forsikringsforpliktelse som følge av at faktisk utvikling avviker fra det som ble forutsatt ved beregning av pris (premie) eller reservering (avsetning).

OPF

OPF er eksponert for livsforsikringsrisiko gjennom kollektiv pensjon og gruppelivsforsikring og helseforsikringsrisiko gjennom ulykkesforsikring og yrkesskadeforsikring. Forsikringsrisiko innen livsforsikring består av biometrisk risiko (død, uførhet og opplevelse), avgangsrisiko, kostnadsrisiko og katastroferisiko. Forsikringsrisiko innen helseforsikring består av premierisiko, reserverisiko, avgangsrisiko og katastroferisiko.

OF

OF er eksponert for skadeforsikringsrisiko gjennom ting- og ansvarsforsikring. Produktene som tegnes er bygningskasko-, motorvogn-, ansvars- og kriminalitetsforsikring. Forsikringsrisiko innen skadeforsikring består av premierisiko, reserverisiko, avgangsrisiko og katastroferisiko.

Beskrivelse og vurdering av faktisk risikoeksponering

OPF

Forsikringsrisiko innen livsforsikring er relatert til endringer i framtidige forsikringsforpliktelser som skyldes endringer i de forsikredes levealder og uførhet. Den dominerende risikoen er knyttet til den økende levealderen (opplevelsesrisiko).

Opplevelsesrisiko

Fordi alderspensjon etter 67 år i kollektiv pensjon levealdersjusteres på samme måte som folketrygdens alderspensjon, vil de potensielle økonomiske konsekvenser i fremtiden av utvikling mot lengre levetid likevel være begrenset. Dersom gjennomsnittlig levealder øker mer enn det som er lagt til grunn for premieberegning og reservering, og det blir aktuelt å erstatte dagens tariffer med nye og sterkere tariffer, vil dette kunne bety opptrappingsplaner som eventuelt også vil belastes egenkapitalen som følge av myndighetenes antatte krav om egenkapitalbidrag ved oppreservering også i fremtiden. Dette er den reelle tapsrisiko i selskapene for lengre levetid.

Et brått fall i dødeligheten «over natten», slik stresstester for solvensformål tar utgangspunkt i, er en langt mindre reell risiko, men selskapene må likevel ha en soliditet som tåler dette ettersom slike stresstester er vesentlige for kapitalkravene selskapene står overfor under Solvens II.

Uførhet

Marginen i uføregrunnet har de siste årene gitt til dels store positive risikoresultat, og marginen ble satt ned fra 1. januar 2016. I 2015 ble uførerisikoresultatet uvanlig høyt grunnet frigjøring av premiereserve som skyldtes endringer i uføreordningen i offentlig sektor. Folketrygden dekker etter dette en langt større andel av de totale uføreytelser enn tidligere. For nye pensjonstilfeller er derfor uføreytelser fra kollektiv pensjon som utbetales samtidig med uførepensjon fra folketrygden, vesentlig lavere enn med gammel ordning.

Avgangsrisiko

Kunder med kollektiv pensjon hos OPF kan velge å flytte til en annen leverandør. Kunden får da med seg de midler som er tilordnet kunden, men tar også med seg alle forsikringsforpliktelsene knyttet til kundeforholdet. I OPF utgjør andre kunder enn Oslo kommune og kommunalt eide selskaper kun om lag 30 prosent av premiereserven. Dersom denne kundegruppen skulle flytte ordningene fra OPF, vil OPFs administrasjonskostnadsinntekter og fortjenestemargin bli redusert. OPFs ansvarlige kapital

ville være uendret, og resultatet av at en kunde flytter ville være en forbedring av selskapets soliditet.

I beregning av kapitalkrav i Solvens II er avgangsrisiko kategorisert som en forsikringsrisiko. I standardmodellen for beregning av avgangsrisiko skal det antas at 70 prosent av premiereserven flytter. Kapitalkravet oppstår ved at fremtidige marginer som er regnet inn i selskapets kapital forsvinner. Dette fører til at kapitalkravet for forsikringsrisiko er betydelig høyere enn det som beregnes for opplevelsrisiko og uførhet alene.

For personrisikoproduktene er avgangsrisikoen beregnet til null. Avgangsrisiko for disse produktene beregnes som tapet av egenkapital som oppstår ved avgang av 40 prosent av poliser som medfører økning i avsetninger (eksklusiv risikomargin).

Katastroferisiko

En katastrofe vil kunne gi et negativt risikoresultat for kollektiv pensjon som kan dekkes ved midler fra risikoutjevningfondet og eventuelt egenkapitalen dersom risikoutjevningfondet ikke er tilstrekkelig. Uførersikoen er klart dominerende ved en katastrofeliknende hendelse.

For personrisikoproduktene benyttes gjenforsikring for å dekke katastroferisiko. Egenregningen er på 10 millioner kroner per hendelse.

Premie- og reserverisiko

Premierisiko innen ulykkesforsikring og yrkesskadeforsikring er risikoen for at uopptjent premie ikke dekker de framtidige erstatningskostnadene knyttet til den gjenstående delen av forsikringsperioden.

Reserverisiko er risiko for at erstatningskostnadene for allerede inntrufne skader overstiger estimatene.

Av personrisikoforsikringene er det knyttet størst usikkerhet til yrkesskadeforsikringene grunnet lang avviklingsperiode. Selskapets erstatningsansvar etter yrkesskadeforsikringslovgivningen er ubegrenset.

OF

Innen skadeforsikring er det tre kategorier risikoer: premierisiko, reserverisiko og katastroferisiko. For premie- og reserverisiko, se beskrivelse over under OPF.

Katastroferisiko

For skadeforsikringsproduktene benyttes gjenforsikring for å minimere utbetalinger knyttet til katastrofehendelser.

Tiltak for å vurdere risikoeksponering

Risiko- og administrasjonsresultatet innen kollektiv pensjon følges opp løpende på kvartalsbasis ved hvert forsikringsteknisk oppgjør og administrasjonen legger fram en sak for styret hvert år med en vurdering av behovet for endringer i premiene påfølgende år.

Det foretas et forsikringsteknisk årsoppgjør ved utgangen av hvert regnskapsår som viser alle forsikringstekniske bevegelser gjennom året. Det foretas rimelighetskontroller av bevegelsene i tillegg til at bevegelsene innen kollektiv pensjon brytes ned på kundenivå i forbindelse med utarbeidelse av kontoutskriften.

Selskapenes forsikringstekniske avsetninger fastsettes i en prosess der selskapets administrasjon, aktuar og regnskapsfører bidrar og drøfter forutsetninger, beregninger og estimater.

Vesentlige risikokonsentrasjoner

I OF er det konsentrasjonsrisiko grunnet noen få store kunder og ett begrenset geografisk område. Risikoen avlastes ved hjelp av gjenforsikring.

Styring av forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen styres gjennom tett oppfølging av risikoresultatet med eventuelle påfølgende endringer i pristariffen, bruk av risikoutjevningsfond og gjenforsikring.

Risikoutjevningsfondet

Risikoutjevningsfond (RUF) benyttes for å minimalisere risikoen for at eventuelle tap på forsikringsrisiko innen kollektiv pensjon belaster annen egenkapital enn RUF. Selskapet har anledning til å avsette maksimalt halvparten av det årlige risikoresultatet til risikoutjevningsfondet, mens resten skal tilføres kundenes premiefond. RUF kan benyttes til å dekke eventuelle negative risikoresultat.

Gjenforsikring

Risikoavlastning kan oppnås gjennom gjenforsikring. Omfanget av gjenforsikringsavdekninger vurderes i forhold til selskapets risikobærende evne og produktenes karakter.

En katastrofe vil kunne gi et negativt risikoresultat for kollektiv pensjon som kan dekkes ved midler fra RUF og eventuelt egenkapitalen dersom RUF ikke er tilstrekkelig. Størrelsen på RUF dimensjoneres derfor for å kunne dekke en katastrofeliknende hendelse.

For personrisikoproduktene benyttes gjenforsikring for å dekke katastroferisiko.

I OF benyttes gjenforsikring for å dekke storskader.

Sensitivitetsanalyse

En sensitivitetsanalyse for livsforsikringsrisiko viser følgende økning i beste estimat av forsikringsforpliktelsen gitt endringer i dødelighets- og uføregrunnlaget:

Prosentvis endring i forpliktelsen	31.12.2016
Reduksjon i dødeligheten på 20 prosent i alle aldre	3,1 %
Varig økning i uførheten på 25 prosent	0,3 %

C.2 Markedsrisiko

OPFs forvaltningskapital er delt inn i kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. Kollektivporteføljen skal bestå av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfastsatte forpliktelser. Selskapsporteføljen skal bestå av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene.

OFs forvaltningskapital forvaltes i en egen portefølje.

Vesentlige risikoer

Konsernet investerer selskapenes kapital og kundenes midler i finansielle instrumenter og fast eiendom. Konsernet blir dermed eksponert for markedsrisiko som følge av endring i rentenivå, aksjemarkedet eller eiendomsmarkedet, endring i kursen på utenlandsk valuta, endring av kredittmarginer, samt konsentrasjonsrisiko.

Styret har fastsatt selskapenes retningslinjer for markedsrisiko gjennom egen investeringsstrategi, som nærmere definerer risikovilje og relevante risikorammer for kollektivporteføljen og selskapsporteføljene. Risikorammene for markedsrisiko er definert gjennom krav til solvenskapitaldekning og rammer for ulike aktivaklasser.

Beregnet i henhold til Solvens II-regelverket hadde Konsernet en samlet markedsrisiko for aktiva (ikke hensyntatt endringer i passiva) på 15,1 milliarder kroner per 31. desember 2016. Aktivastress innen markedsrisiko fra de ulike risikoklassene per 31. desember 2016 fordeler seg som følger:

<i>Milliarder kroner og prosent</i>		
Aksjerisiko	10,1	67 %
Eiendomsrisiko	3,6	24 %
Spreadrisiko	2,6	17 %
Renterisiko	1,6	10 %
Konsentrasjonsrisiko	0,1	1 %
Valutarisiko	0,0	0 %
Korrelasjonseffekt	-3,0	-20 %
Sum	15,1	100 %

Ved beregning av det samlede tapspotensialet hensyntas korrelasjonen mellom de ulike risikoklassene ved at det gjøres fradrag for diversifiseringseffektene.

Aksjerisiko

Aksjerisiko styres gjennom fastsatte rammer for eksponering, samt gjennom diversifisering innen og mellom ulike geografiske markeder, forvaltningsstrategier og forvaltere. I konsernets forvaltning benyttes derivater for risikoreduksjon samt for kostnads- eller tidseffektiv implementering av tilpasninger i risikoeksponeringen.

Eiendomsrisiko

Eiendomsrisiko er knyttet til verdinedskrivning på konsernets eiendommer, større tap av leieinntekter eller større eierkostnader. Konsernet søker å redusere risikoen i eiendomsporteføljen gjennom diversifisering på type eiendom, geografi, antall og løpetid på leiekontrakter og leietakere.

Kredittmarginrisiko

Kredittmarginrisiko er risikoen for negative endringer i verdi av obligasjoner mv. og kredittengasjementer som følge av generelle endringer i kredittmarginer. Konsernet kan redusere kredittmarginrisiko ved å investere i bedre kredittklassifisering eller redusere kreditturasjon i renteporteføljene.

Hoveddelen av konsernets renteportefølge er plassert i lavrisikoobligasjoner (investment grade). Porteføljene for høyrisikoobligasjoner (high yield) og konvertible obligasjoner forvaltes etter klart definerte risikorammer. En del av porteføljen består av ikke-ratede plasseringer, hvorav en andel er norske kommunale låntakere med lav utstederrisiko (ikke-ratede obligasjoner med kommunale låntakere behandles tilsvarende rating AA i kapitalkravsberegningene). Konsernets investeringer per 31. desember 2016 fordeler seg iht. kreditt-rating som vist i tabellen:

Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Ikke ratet	Totalt
Investeringer som holdes til forfall	743	311	252	5	0	0	1 670	2 980
Utlån og fordringer - målt til amor	4 483	1 408	2 311	1 517	0	0	11 309	21 028
Obligasjoner og andre verdipapire	4 667	1 932	3 126	3 926	247	230	6 388	20 516
Sum	9 893	3 650	5 689	5 448	247	230	19 366	44 524

Tabellen er basert på Standard & Poor's kredittklassifisering hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. I kapitalkravsregninger benyttes kun offisiell kreditt-rating.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for verdifall av eiendeler og økning i forpliktelser pga. endringer i rentenivået. OPF styrer renterisikoen gjennom durasjon i renteporteføljene. Ved renteoppgang vil verdipapirer med fast avkastning synke i verdi, men forpliktelsenes verdi i OPF reduseres ikke tilsvarende fordi økte fremtidige renteoverskudd antas å tilfalle kollektivkundene. Ved rentefall vil verdipapirer med fast avkastning stige i verdi, men verdi av forpliktelsene øker ikke tilsvarende fordi fremtidig renteoverskudd til kundene i OPF antas redusert.

Renterisikoen for konsernet er på kort sikt hovedsakelig knyttet til renteoppgang og verdifall for eiendeler, og effektene av umiddelbare stress hensyntas i kapitalkravsregningene. På lengre sikt vil vedvarende lavt rentenivå kunne gjøre det mer utfordrende å innfri målet om lavest mulig og stabile premieinnbetalinger for kollektivkundene. Årlig prising av rentegarantien i OPF innebærer at risikoen ved at rentenivået blir lavere enn grunnlagsrenten i begrenset grad bæres av selskapet.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap ved valutakursbevegelser. Investeringsstrategien legger opp til at selskapene normalt vil sikre 100 prosent av den samlede valutaeksponeringen til enhver tid.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av svak eller manglende diversifisering, eksempelvis høy eksponering mot enkeltutstedere, risikoklasser, bransjer, geografiske områder, eller høy konsentrasjon i verdipapirer eller sikkerheter med samme risikoegenskaper. Konsernet styrer konsentrasjonsrisiko gjennom investeringsstrategien, som fastsetter maksimale rammer for allokering til de enkelte aktivaklasser og type risiko, kredittklasser, samt maksimal eksponering overfor enkeltutstedere.

Tiltak for å vurdere risikoeksponering

Det er etablert arbeidsdeling mellom utførende og kontrollerende funksjoner på området.

Controller utarbeider månedsrapporter til styret. Dette gir en samlet oversikt over eksponeringen i forhold til fastsatte rammer, eventuelle rammebrudd og andre brudd på retningslinjer. Controller utarbeider rapporter til Finanstilsynet og Statistisk Sentralbyrå. I tillegg foretar controller stikkprøver for å påse at markedsrisiko følger fastsatte rutiner.

Internrevisor i OPF gjennomfører revisjon av kapitalforvaltningen etter nærmere avtale med styret.

OPF og OFs kapitalforvaltning har bygget opp egne ressurser som utfører scenariotesting, risikoberegninger og markedsobservasjon.

Metoder for risikoreduksjon

Selskapene benytter følgende risikoreducerende teknikker:

- Porteføljesammensetning. Porteføljen konstrueres slik at korrelasjonsegenskaper utnyttes. Utstrakt diversifisering mellom aktivaklasser sikrer at porteføljen får lavere svingninger ved større markedsfall og hendelser
- Bruk av aksjeindeksopsjoner. Bruk av slike opsjoner benyttes for å effektivisere forvaltningen og forsøke å tape mindre når markedet faller og/eller tjene mer når markedet stiger. Målet er å oppnå markedseksponering med en lavere risiko for tap enn ved lineære produkter

C.3 Kredittrisiko

Kredittmarginrisiko er omtalt under C.2 Markedsrisiko.

MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko er risiko for tap som følge av at motparter i derivatposisjoner, inngåtte gjenforsikringsavtaler og øvrige fordringer (herunder bankinnskudd uten avtalt bindingstid, ubetalt leie, og lån med pant i boligeiendom) ikke oppfyller sine forpliktelser. Konsernets motpartseksponeering er således primært knyttet til ikke-børsnoterte derivater, valutakontrakter og gjenkjøpsavtaler, usikrede bankinnskudd, krav på leieinntekter for Konsernets eiendommer, utlån med pant i boligeiendom og inngåtte gjenforsikringsavtaler. Motpartsrisikoen styres bl.a. ved at:

- Kun godt kapitaliserte banker, hvor konsernets innskudd ikke utgjør en stor andel av totale innskudd, benyttes som bankforbindelser
- Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom krav om bruk av ISDA og CSA- avtaler (som regulerer sikkerhetsstillelse) mot finansinstitusjonene som er motpartene. Handel i futures og opsjoner skal fortrinnsvis utføres i børsnoterte instrumenter
- Motpartsrisiko på utlån er lav pga. god pantesikkerhet, lav belåningsgrad og gode låntakere
- Alle gjenforsikringsselskap Konsernet har avtaler med har en finansiell rating på A- eller bedre, og det er satt et tak på 30 prosent for OPF og 25 prosent for OF for hvor stor andel av den avgitte risikoen innen hver enkelt forsikringsbransje og/eller kontrakt et gjenforsikringsselskap kan ha. I tillegg er egenregningen høy i alle avtalene, og innkreving av utestående beløp skjer kvartalsvis.

C.4 Likviditetsrisiko

OPF

Likviditetsrisiko kan oppstå ved endringer i selskapets løpende driftsinntekter eller -utgifter, pensjonsutbetalinger, likviditetseffekt fra rentederivater og valutasikring, og finansiering av endringer i aktivaallokering. Denne type risiko oppstår primært i kollektivporteføljen. Selskapsporteføljens strategiske allokering er hovedsakelig til nominelle renteporteføljer og likviditetsrisikoen vurderes derfor som lavere.

Selskapet kan komme i en situasjon der deler av kontraktene flyttes ut av selskapet. For å møte en slik situasjon er det etablert minimumskrav til likviditet i kollektivporteføljen.

Forsikringsavtalene i OPF har gjennomgående høyere premieinnbetalinger enn erstatningsutbetalinger. Likviditetsstyringen innebærer en minimumsallokering til pengemarkedsporteføljen.

OF

OF har et begrenset likviditetsbehov for drift av selskapet og løpende betaling av erstatninger. Likviditetsbehovet er kjent i god tid før utbetaling og planlegges i likviditetsstyringen. En større del av porteføljen kan ved behov realiseres på kort varsel.

I årsrapporten for OPF og OF note 2 finnes en oversikt over finansielle eiendeler og forpliktelser fordelt på løpetid.

Forventet fortjeneste i fremtidige premier

Verdi av forventet fortjeneste fra framtidige premier som er innenfor kontraktsgrensen, inngår som en del av solvenskapitalen. Fortjeneste fra framtidige premier er et kapitalelement som kan være

mindre likvid enn annen kapital. Samlet fortjeneste i fremtidige premier utgjorde 879 millioner kroner for OPF og Konsern og 0 for OF per 31. desember 2016. Likviditetsplanleggingen er basert på finansregnskapsstørrelser. I finansregnskapet er ikke margin fra fremtidige premier inkludert. Størrelse av margin fra fremtidige premier er derfor lite relevant for likviditetsrisiko eller -styring.

C.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for økonomiske tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer og/eller menneskelige feil, i Konsernet eller hos underleverandører.

Selskapene gjennomfører periodisk en prosess for kartlegging av operasjonelle risikoer hvor lederne i alle avdelinger identifiserer operasjonelle risikoer innenfor sine ansvarsområder. Sannsynlighet for hvor ofte det kan skje og konsekvens vurderes for hver risiko, og det vurderes om risikoene er akseptable eller om det skal iverksettes risikoreducerende tiltak. Tiltak som er besluttet tidligere følges opp og inngår i vurderingene.

For å begrense operasjonell risiko knyttet til nøkkelpersoner, utarbeides rutine- og arbeidsbeskrivelser for kritiske oppgaver, og det etableres backup som også kan utføre oppgavene.

For å håndtere alvorlige hendelser i forretningskritiske prosesser er det utarbeidet beredskapsplaner.

C.6 Andre vesentlige risikoer

Alle vesentlige risikoer anses dekket i den øvrige beskrivelsen i dette kapittelet.

C.7 Andre opplysninger

Alle vesentlige opplysninger om selskapets risikoprofil anses dekket i den øvrige beskrivelsen i dette kapittelet.

D. Verdsetting for solvensformål

D.1 Eiendeler

Oversikt over eiendeler i solvensbalansen

Samlede eiendeler i solvensbalansen er 85 milliarder kroner. 83 milliarder kroner er finansielle eiendeler og utlån knyttet til kollektiv- eller selskapsporteføljer.

Tabell 3 Eiendeler i solvensbalansen Oslo Pensjonsforsikring Konsern. 31.12.2016.

millioner kroner	Solvens II-verdier	Årsregnskapsverdier
Eiendeler		
Immaterielle eiendeler	0,0	3,3
Eiendom, anlegg og utstyr til eget bruk	0,8	0,8
Investeringer (ekskl. eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg)	77.310,8	76.138,5
Eiendom (annet enn til eget bruk)	12.564,9	12.564,9
Aksjer mv.	5.536,1	5.536,1
Obligasjoner	38.013,4	36.841,1
Statsobligasjoner mv.	10.469,1	10.121,5
Foretaksobligasjoner mv.	27.333,2	26.508,6
Sikrede verdipapirer	211,1	211,1
Verdipapirfond mv.	15.637,7	15.637,7
Andre investeringer	5.558,8	5.558,8
Utlån	4.897,5	4.897,5
Utlån til enkeltpersoner	4.796,8	4.796,8
Øvrige utlån	100,7	100,7
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger	0,2	0,2
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	153,8	153,8
Ikke forsikringsrelaterte fordringer	39,2	39,2
Kontanter og kontantekvivalenter	2.643,3	2.643,3
Sum eiendeler	85.045,6	83.876,6

Tabell 4 Eiendeler i solvensbalansen Oslo Pensjonsforsikring AS. 31.12.2016.

millioner kroner	Solvens II-verdier	Årsregnskapsverdier
Eiendeler		
Immaterielle eiendeler	0,0	3,3
Eiendom, anlegg og utstyr til eget bruk	0,8	0,8
Investeringer (ekskl. eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg)	77.726,1	76.462,3
Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresser	13.492,3	13.400,6
Aksjer mv.	5.536,1	5.536,1
Obligasjoner	37.828,3	36.656,2
Verdipapirfond mv.	15.553,8	15.553,8
Andre investeringer	5.315,6	5.315,6
Utlån	4.897,5	4.897,5
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger	0,2	0,2
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	153,2	153,2
Ikke forsikringsrelaterte fordringer	38,2	38,2
Kontanter og kontantekvivalenter	2.118,0	2.118,0
Sum eiendeler	84.934,0	83.673,6

Tabell 5 Eiendeler i solvensbalansen Oslo Forsikring AS. 31.12.2016.

millioner kroner	Solvens II-verdier	Årsregnskapsverdier
Eiendeler		
Investeringer (ekskl. eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg)	313,0	312,8
Obligasjoner	185,1	185,0
Verdipapirfond mv.	83,9	83,9
Andre investeringer	44,0	44,0
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	0,6	0,6
Ikke forsikringsrelaterte fordringer	0,9	0,9
Kontanter og kontantekvivalenter	24,1	24,1
Sum eiendeler	338,6	338,5

Hovedprinsipper for verdsettelse av eiendeler

Eiendeler skal for Solvens II vurderes til virkelig verdi.

Regnskapet for OPF, OF og Konsern er satt opp i henhold til regnskapsloven, med de tillegg og unntak som følger av forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 (forskrift om årsregnskap, forsikringsselskap).

Årsregnskapet er således utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med unntak av at investeringseiendom er målt til virkelig verdi og at finansielle eiendeler og gjeld (herunder finansielle derivater) er vurdert til virkelig verdi over resultatet. I finansregnskapet er obligasjoner til amortisert kost og obligasjoner klassifisert som utlån og fordringer bokført til amortisert kost i henhold til prinsipper for dette i IFRS. Se note 1 og note 3 i årsrapportene for OPF og OF for en nærmere beskrivelse av verdsettelsen av selskapenes eiendeler i finansregnskapet.

OPF gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Dette er nærmere beskrevet i «Note 1 Regnskapsprinsipper» i årsrapporten for 2016 for Konsern.

Forskjell i verddivurdering mellom Solvens II og finansregnskap

Nedenfor gis en forklaring på vesentlige forskjeller mellom finansregnskapsvurdering og Solvens II-vurdering for eiendeler. De vesentlige forskjellene er knyttet til datterselskap, obligasjoner og utsatt skatt.

OPFs aksjer i OF: I Solvens II-balansen til OPF er aksjene i Oslo Forsikring vurdert til Solvens II-verdien av egenkapitalen i OF, mens de i finansregnskapet vurderes til egenkapitalmetoden. Effekten av dette er at under Solvens II verdsettes aksjene 90 millioner kroner høyere.

Obligasjoner og utlån: Finansielle eiendeler som i finansregnskapet verdsettes til amortisert kost, skal i solvensbalansen verdsettes til virkelig verdi. Verdsettelse til virkelig verdi i solvensbalansen er 1172 millioner kroner høyere enn verdsettelsen basert på amortisert kost.

Immaterielle eiendeler: Immaterielle eiendeler skal, i henhold til Solvens II-prinsippene, settes til null i solvensbalansen. Forskjellen gir 3,3 millioner kroner lavere verdsettelse i solvensbalansen.

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Under Solvens II skal forsikringsforpliktelsen verdsettes til virkelig verdi. I prinsippet skal forsikringsforpliktelsene verdsettes til det de ville blitt omsatt for i et fritt marked. Siden det ikke eksisterer noe aktivt annenhåndsmarked for kjøp og salg av forsikringsforpliktelser og dermed ingen observerbar markedspris, må virkelig verdi beregnes i en modell. Markedsverdien vil normalt avvike fra verdsettelsen i finansregnskapet.

Metodikk for å verdsette forsikringstekniske avsetninger

Verdsettelsen i solvensbalansen er basert på et beste estimat for alle kontantstrømmer. Kontantstrømmen diskonteres med risikofri markedsrente. Innen kollektiv pensjon fordeles beste estimat på en garantert forpliktelse og en betinget forpliktelse. Som følge av usikkerhet rundt verdsettelse av forpliktelsen, skal forsikringstekniske avsetninger inneholde en risikomargin i tillegg til beste estimat.

Beste estimat kollektiv pensjon

Utgangspunktet for beregningen av solvenskapitalen er en balanse basert på markedsverdi, dvs. gjennomsnittet av nåverdien basert på risikofri rente simulert med markedskonsistente scenarier. For å beregne beste estimat på forpliktelsene, er alle fremtidige kontantstrømmer i alle de markedskonsistente scenarioene beregnet. Kontantstrømmene som tas med i beregningen er kun kontantstrømmer assosiert med nåværende opptjente rettigheter knyttet til forsikringskontraktene og løpende forpliktelser overfor forsikringstakerne.

De markedskonsistente scenarioene er konstruert slik at investeringen i aktivklassene, eller betingede krav på disse, kan verdsettes nært opptil markedsverdien ved å neddiskontere med

risikofri rente. Deretter beregnes de forventede nåverdiene. Forventet avkastning er altså til enhver tid lik den risikofrie renten i alle aktivaklassene. Dette medfører at verdien på ethvert tidspunkt av hver krone investert i hver aktivaklasse, skal være lik den gjennomsnittlige fremtidige verdien diskontert på den risikofrie renten. For beregningen per 31. desember 2016 har OPF estimert kontantstrømmer for de neste 90 år.

Beste estimat for verdien av forsikringsforpliktelsene deles i garanterte og betingede forpliktelser:

- Garanterte forpliktelser inkluderer fremtidige pensjonsutbetalinger fratrukket innbetalte premier. I tillegg inngår verdien av premiefondet ved beregningstidspunktet.
- Betingede forpliktelser inkluderer hovedsakelig fremtidige allokeringer til premiefondet, men også gjenværende bufferavsetninger ved slutten av projiseringen som tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond og risikoutjevningfond.

Risikomargin

Siden det er usikkerhet knyttet til beste estimat, blir det beregnet en risikomargin som dekker kostnaden for å holde egenkapital. Det er bare kapitalkrav som ikke kan avdekkes (hedges) som skal medregnes i risikomarginen. I praksis vil det si forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko fordi finansmarkedsrisikoen antas å kunne avdekkes. Risikomarginen representerer en nåverdi av fremtidig kapitalkostnad knyttet til det kapitalkravet et referanseforetak ville få ved overtakelse av forsikringsforpliktelsene.

Selskapene estimerer denne ved å anta at fremtidig kapitalkrav avtar proporsjonalt med beste estimat (iht. metode 2 i Solvens II-regelverket). De simulerte framtidige kapitalkravene diversifiseres og nåverdien av en kapitalkostnad på 6 prosent av disse kapitalkravene beregnes.

Tabell 6 Forsikringstekniske avsetninger per selskap og bransje

millioner kroner						
Selskap	Bransje	Garanterte ytelser	Diskresjonære ytelser	Beste estimat	Risiko-margin	Total uten overgangs- regler
	Livsforsikring	57.068	16.808	73.876	911	74.787
	Gruppeliv			40	0	41
	Yrkesskade og ulykke			388	43	431
OPF	Total	57.068	16.808	74.304	955	75.259
	Motor			4	1	5
	Bygning			30	7	37
	Ansvar			18	4	22
OF	Total			53	12	64
Konsern	Total	57.068	16.808	74.357	967	75.323

Usikkerhet knyttet til verdivurdering av forsikringsforpliktelsen

Ved anvendelse av komplekse kontantstrømmodeller som i OPFs modell for å verdsette forpliktelser og beregne tilgjengelig kapital og kapitalkrav, vil det alltid hefte usikkerhet rundt resultatene.

Resultatene er følsomme for de antakelser, valg av metoder og bearbeidelse av input som er foretatt i forkant av hver beregning.

Som en del av ORSA-prosessen gjennomføres følsomhetsanalyser for verdien av solvenskapitalen og kapitalkravene for endrede antagelser i forhold til markedsutvikling og andre parametere. Hensikten er blant annet å øke forståelsen rundt følsomheten i beregningene.

Forskjeller mellom verdsettingsprinsipper for solvensformål og i finansregnskapet

Verdien av fremtidige pensjonsutbetalinger er beregnet ved å bruke markedsrenter, i motsetning til i regnskapet der grunnlagsrenten som er forutsatt ved fastsettelse av premien også benyttes som diskonteringsfaktor.

Verdsettelse Solvens II

De forsikringstekniske avsetningene under Solvens II består av "beste estimat" pluss en "risikomargin" som beskrevet over. I "beste estimat" er det lagt til grunn oppdaterte beregningsforutsetninger, uavhengig av premieberegningsgrunnlaget.

Beregningsforutsetningene inneholder ikke sikkerhetsmarginer. Alle forventede inn- og utbetalinger knyttet til virksomheten medregnes, dog slik at fremtidige premier knyttet til fremtidig opptjening ikke inngår i kontantstrømmene. Avsetningene inkluderer også forventet fremtidig overskudd som skal tildeles kunden, verdien av avkastningsgarantien, fortjenesteelement i administrasjonspremien og rentegarantipremien. Ved diskontering av kontantstrømmene benyttes en (risikofri) markedsrente i form av en rentekurve fastsatt av EIOPA.

Beregningene benytter en kombinasjon av deterministiske og stokastiske teknikker, der de grunnleggende kontantstrømmene knyttet til forsikringsrisiko og kostnader beregnes deterministisk, mens øvrige kontantstrømmer beregnes via stokastiske simuleringer.

Verdsettelse regnskap

Verdsettelsen av forpliktelsene i form av forsikringsmessige avsetninger i finansregnskapet er deterministisk, og slik at man i beregningene legger til grunn renten i beregningsgrunnlaget på tidspunktet for opptjening. Videre benyttes de biometriske forutsetningene i det til enhver tid gjeldende premieberegningsgrunnlaget, dvs. forutsetninger som inneholder sikkerhetsmarginer i forhold til det man vurderer som et beste estimat på utviklingen i bl.a. uførhet og levealder fremover.

Tabell 7 Sammenligning av Solvens II- og finansregnskapsmessige forsikringstekniske avsetninger

millioner kroner

Selskap	Bransje	Total uten overgangsregler	Regnskap
	Livsforsikring	74.787	73.579,2
	Gruppeliv	41	11,3
	Yrkesskade og ulykke	431	412,8
OPF	Total	75.259	74.003,3
	Motor	5	4,2
	Bygning	37	29,9
	Ansvar	22	18,7
OF	Total	64	52,8
Konsern	Total	75.323	74.056,0

Selskapet anvender ikke motsvarsjusteringen omtalt i artikkel 77b, volatilitetsjusteringen omtalt i artikkel 77d eller overgangsbestemmelsene om risikofri rentekurve nevnt i artikkel 308c i Solvens II-direktivet (2009/138/EF).

Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger

OPF benytter overgangsregler for beregning av forsikringstekniske avsetninger i henhold til § 56 i Solvens II-forskriften. Effekten av overgangsreglene for forsikringstekniske avsetninger er vist under.

Overgangsregelen trappes ned årlig over 16 år, første gang 1. januar 2017. Dette vil få effekt for den rapporterte solvenskapitaldekningen per 31. mars 2017. OPF har, etter søknad, fått godkjenning fra Finanstilsynet for å omregne overgangsregelen hvert kvartal.

Tabell 8 Effekt av overgangsregel for forsikringstekniske avsetninger på solvenskapital og solvens- og minstekapitaldekning. 31.12.2016.

Millioner kroner og prosent	Regnskap	Solvens II		
		Med overgangsregel	Uten overgangsregel	Effekt av overgangsregel tekniske avsetninger
Forsikringstekniske avsetninger				
- kollektiv tjenestepensjon	73.579	73.579	74.787	-1.208
- gruppeliv	11	41	41	0
- andre forsikringstekniske avsetninger	413	431	431	0
Sum forsikringstekniske avsetninger	74.003	74.051	75.259	-1.208
Kapital og kapitaldekning etter overgangsregel aksjestress				
Ansvarlig kapital (Own funds)		9.297	8.391	906
Ansvarlig kapital (Own funds) - tellende for MCR		6.778	5.872	906
Minstekapitalkrav (MCR)		2.520	2.520	0
Ikke tellende kapital for SCR (Tier 2 max 50% av SCR)		-1.883	-1.881	-2
Ansvarlig kapital (Own funds) - tellende for SCR		7.414	6.510	904
Solvenskapitalkrav (SCR)		1.273	1.277	-4
Solvenskapitaldekning		583 %	510 %	
Ansvarlig kapital (Own funds)		9.297	8.391	906
Ansvarlig kapital (Own funds) - tellende for MCR		6.778	5.872	906
Minstekapitalkrav (MCR)		2.520	2.520	0
Ikke tellende kapital for MCR (Tier 2 max 20% av MCR)		-2.405	-2.405	0
Ansvarlig kapital (Own funds) - tellende for MCR		6.892	5.987	906
Minstekapitalkrav (MCR)		573	574	-2
Minstekapitaldekning		1203 %	1042 %	

D.3 Andre forpliktelser

Tabellene under viser fordelingen av andre forpliktelser for Konsern, OPF og OF.

Tabell 9 Andre forpliktelser Oslo Pensjonsforsikring Konsern. 31.12.2016

millioner kroner	Solvens II-verdier	Årsregnskapsverdier
Forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser	44,1	44,1
Forpliktelser ved utsatt skatt	814,5	586,5
Derivater	541,2	541,2
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	0,4	0,4
Betalingsforpliktelser (til leverandører, ikke forsikring)	122,4	122,4
Fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital	1.435,1	1.240,0
Øvrige forpliktelser	2,4	0,0

Tabell 10 Andre forpliktelser Oslo Pensjonsforsikring AS

millioner kroner	Solvens II-verdier	Årsregnskapsverdier
Forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser	44,1	44,1
Forpliktelser ved utsatt skatt	885,4	631,0
Derivater	541,2	541,2
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	0,4	0,4
Betalingsforpliktelser (til leverandører, ikke forsikring)	114,4	114,4
Fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital	1.435,1	1.240,0

Tabell 11 Andre forpliktelser Oslo Forsikring AS

millioner kroner	Solvens II-verdier	Årsregnskapsverdier
Forpliktelser		
Forpliktelser ved utsatt skatt	19,1	22,5
Betalingsforpliktelser (til leverandører, ikke forsikring)	4,9	4,9
Øvrige forpliktelser	23,3	20,9

Ansvarlig lån

Under Solvens II verdsettes ansvarlig lån ved opptak av lånet til virkelig verdi. Senere verdsettelse skal ikke ta hensyn til endringer i selskapets egen kredittverdighet siden opptak. Ansvarlige lån verdsettes på Solvens II-balansen på en rentekurve der selskapets kredittpåslag er holdt uendret siden opptak av lånet. I finansregnskapet verdsettes ansvarlig lån til amortisert kost. For Konsern og OPF gir dette 195 millioner kroner høyere verdsettelse i solvensbalansen.

Derivater

Solvens II-verdsettelsen er lik regnskapsverdsettelsen.

Pensjoner egne ansatte

Solvens II-verdsettelsen er lik regnskapsverdsettelsen.

Utsatt skatt

Verdiendringer ved overgang fra finansregnskapet til solvensbalansen påvirker også selskapenes beregnede skatteposisjon. Forskjellen i utsatt skatt er netto skatteeffekt av verdiendringer ved overgang til Solvens II med overgangsregler basert på en skattesats på 25 prosent. Utsatt skatt er dermed 254 millioner kroner høyere i solvensbalansen for OPF, 3,4 millioner kroner lavere for OF og 228 millioner kroner høyere for Konsern.

Andre forpliktelser

Disse forpliktelsene er verdsatt til virkelig verdi både i regnskapet og på Solvens II-balansen med unntak av avsetning til garantiordning for skadeforsikring i OF. Dette er egenkapital i finansregnskapet og en forpliktelse under Solvens II. Dette øker øvrige forpliktelser med 2,4 millioner kroner både for Konsern og OF.

D.4 Alternative verdsettelsesmetoder

OPFs vurderingsprinsipper for eiendeler som ikke kan verdsettes basert på noterte priser er utførlig beskrevet i «Note 1. Regnskapsprinsipper» i årsrapporten for 2016 for OPF konsern.

D.5 Andre opplysninger

Det vurderes å ikke foreligge andre vesentlige opplysninger vedrørende verdsettelse av selskapenes eiendeler eller forpliktelser for solvensformål enn det som fremgår av denne rapporten.

E. Kapitalstyring

E.1 Ansvarlig kapital

Formål

OPF og OF er egenforsikringsselskaper hvor det overordnede målet er å forvalte den kapitalen eier og kundene har plassert i selskapet enten som eier (egenkapital), långiver (ansvarlig lån) eller som pensjonskunde (pensjonsfond) best mulig innenfor virksomhetens risikoevne.

Kapitalstyring

Styrene har vedtatt retningslinje for selskapenes risikotoleranse, som oppdateres minst årlig. Retningslinjen definerer soner for solvenskapitaldekningen. Det utarbeides årlig en forretningsplan med fremskriving av solvenskapitaldekning for planperioden. Selskapet benytter overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger, men setter mål for solvenskapitaldekning uten bruk av denne.

Kapitalgrupper

Kapitalen deles inn i grupper avhengig av kvalitet og tilgjengelighet.

Kapitalgruppe 1

Gruppe 1 kapital representerer kapital av beste kvalitet med hensyn til tapsbærende evne og skal være tilgjengelig for å dekke ethvert tap til enhver tid. Denne består av innskutt egenkapital og avstemmingsreserve, inkludert effekt av overgangsregel. Avstemmingsreserven sørger for at differansen mellom eiendeler og forpliktelser på Solvens II-balansen er reflektert i den ansvarlige kapitalen. All kapital i kapitalgruppe 1 er uten begrensninger for OPF og OF og er tilleggskapital.

Kapitalgruppe 2

For OPF inngår ansvarlig lån og risikoutjevningsskjema som tilleggskapital.

OPF har tatt opp et ansvarlig lån fra Oslo kommune på 1 240 millioner kroner. Lånets vesentligste vilkår er som følger:

Långiver:	Oslo kommune
Låntaker:	Oslo Pensjonsforsikring AS
Hovedstol:	NOK 1.240.000.000
Rente:	6,066% p.a. årlig 31/12 etterskuddsvis
Forfall:	31. desember 2023
Call:	31. desember 2018, forutsatt samtykke fra Finanstilsynet

For OF inngår naturskadefondet som tilleggskapital.

Kapitalgruppe 3

Under kapitalgruppe 3 inngår en eventuell netto utsatt skattefordel. Ved årsslutt 2016 var denne null.

Klassifisering av ansvarlig kapital som kan dekke solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet

Konsern

Tabell 12 Oversikt over solvenskapital og minstekapital etter kapitalgrupper - Oslo Pensjonsforsikring Konsern

millioner kroner	Kapitalgruppe 1 -		Kapitalgruppe 2	Kapitalgruppe 3
	Sum	uten begrensninger		
Basiskapital før fradrag for deltakerinteresser i andre finanssektorer				
Ordinær aksjekapital (inkl. verdien av egne aksjer)	900,0	900,0		
Overkurs relatert til ordinær aksjekapital	530,0	530,0	0,0	
Avstemmingsreserve	5.413,5	5.413,5		
Fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital	1.435,1		0,0	1.435,1
Annen ansvarlig kapital godkjent av Finanstilsynet som basiskapital som ikke er spesifisert over	1.126,5	0,0	0,0	1.126,5
Sum basiskapital etter fradrag	9.405,0	6.843,5	0,0	2.561,6
Sum tilgjengelig ansvarlig kapital til dekning av minstekravet til konsolidert SCR på gruppenivå	9.405,0	6.843,5	0,0	2.561,6
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av konsolidert SCR på gruppenivå (fratrukket ansvarlig kapital i andre finanssektorer og i foretak som er inkludert ved anvendelse av metode 2)	7.661,0	6.843,5	0,0	817,5
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av minstekravet til konsolidert SCR på gruppenivå	6.964,7	6.843,5	0,0	121,2
Konsolidert SCR på gruppenivå	1.635,0			
Minstekrav til konsolidert SCR på gruppenivå	606,1			
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og konsolidert SCR på gruppenivå (ekskl. andre finanssektorer og foretak som er inkludert ved anvendelse av metode 2)	469 %			
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og minstekravet til konsolidert SCR på gruppenivå	1149 %			
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av SCR på gruppenivå (inkl. ansvarlig kapital i andre finanssektorer og i foretak som er inkludert ved anvendelse av metode 2)	7.661,0	6.843,5	0,0	817,5
SCR for foretak som er inkludert ved anvendelse av metode 2	0,0	0,0	0,0	0,0
SCR på gruppenivå	1.635,0			
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og SCR på gruppenivå (inkl. andre finanssektorer og foretak som er inkludert ved anvendelse av metode 2)	469 %			

Solvenskapitalkravet for Konsernet var 1 635 (1 702 uten overgangsregler) millioner kroner ved utgangen av 2016. Solvenskapitalen var 9 405 (8 499) millioner kroner. Tellende solvenskapital ved beregningen var 7 661 (6 788) millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (risikoutjevningfond og ansvarlig lånekapital) er begrenset oppad til 50 prosent av kapitalkravet. Konsernets solvenskapitaldekning var dermed 469 (399) prosent.

Minstekapitalkravet for Konsernet var 606 (632 uten overgangsregler) millioner kroner ved utgangen av 2016. Minstekapital var 9 405 (8 499) millioner kroner per 31. desember 2016. Tellende minstekapital ved beregningen var 6 965 (6 064) millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (risikoutjevningfond og ansvarlig lånekapital) er begrenset oppad til 20 prosent av kapitalkravet. Selskapets minstekapitaldekning var dermed 1 149 (960) prosent.

Tabell 13 Oversikt over solvenskapital og minstekapital etter kapitalgrupper - Oslo Pensjonsforsikring AS

millioner kroner	Kapitalgruppe 1 - uten		Kapitalgruppe 1 - med	Kapitalgruppe 2	Kapitalgruppe 3
	Sum	begrensninger	begrensninger		
Ordinær aksjekapital (inkl. verdien av egne aksjer)	900,0	900,0		0,0	
Overkurs relatert til ordinær aksjekapital	530,0	530,0		0,0	
Avstemmingsreserve	5.347,6	5.347,6			
Fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital	1.435,1		0,0	1.435,1	0,0
Annen ansvarlig kapital godkjent av Finanstilsynet som basiskapital som ikke er spesifisert over	1.084,6	0,0	0,0	1.084,6	0,0
Sum basiskapital etter fradrag	9.297,3	6.777,6	0,0	2.519,7	0,0
Tilgjengelig og tellende ansvarlig kapital					
Sum tilgjengelig ansvarlig kapital til dekning av SCR	9.297,3	6.777,6	0,0	2.519,7	0,0
Sum tilgjengelig ansvarlig kapital til dekning av MCR	9.297,3	6.777,6	0,0	2.519,7	
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av SCR	7.413,9	6.777,6	0,0	636,3	0,0
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av MCR	6.892,2	6.777,6	0,0	114,5	
SCR	1.272,6				
MCR	572,7				
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og SCR (solvenskapitaldekning)	583 %				
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR (minstekapitaldekning)	1203 %				

Solvenskapitalkravet for OPF var 1 273 (1 333 uten overgangsregler) millioner kroner ved utgangen av 2016. Solvenskapitalen var 9 297 (8 391) millioner kroner. Tellende solvenskapital ved beregningen var 7 414 (6 538) millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (risikoutjevningfond og ansvarlig lånekapital) er begrenset oppad til 50 prosent av kapitalkravet. Selskapets solvenskapitaldekning var dermed 583 (490) prosent.

Minstekapitalkravet for OPF var 573 (600 uten overgangsregler) millioner kroner ved utgangen av 2016. Minstekapital var 9 297 (8 391) millioner kroner. Tellende minstekapital ved beregningen var 6 892 (5 992) millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (risikoutjevningfond og ansvarlig lånekapital) er begrenset oppad til 20 prosent av kapitalkravet. Selskapets minstekapitaldekning var dermed 1 203 (999) prosent.

Tabell 14 Oversikt over solvenskapital og minstekapital etter kapitalgrupper - Oslo Forsikring AS

millioner kroner	Kapitalgruppe 1 - uten		Kapitalgruppe 1 - med	Kapitalgruppe 2	Kapitalgruppe 3
	Sum	begrensninger	begrensninger		
Ordinær aksjekapital (inkl. verdien av egne aksjer)	70,0	70,0		0,0	
Avstemmingsreserve	115,2	115,2			
Annen ansvarlig kapital godkjent av Finanstilsynet som basiskapital som ikke er spesifisert over	41,9	0,0	0,0	41,9	0,0
Sum basiskapital etter fradrag	227,1	185,2	0,0	41,9	0,0
Tilgjengelig og tellende ansvarlig kapital					
Sum tilgjengelig ansvarlig kapital til dekning av SCR	227,1	185,2	0,0	41,9	0,0
Sum tilgjengelig ansvarlig kapital til dekning av MCR	227,1	185,2	0,0	41,9	
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av SCR	227,1	185,2	0,0	41,9	0,0
Sum tellende ansvarlig kapital til dekning av MCR	191,9	185,2	0,0	6,7	
SCR	89,4				
MCR	33,4				
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og SCR (solvenskapitaldekning)	254 %				
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR (minstekapitaldekning)	574 %				

Solvenskapitalkravet for OF var 89 millioner kroner ved utgangen av 2016. Solvenskapitalen var 227 millioner kroner. Selskapets solvenskapitaldekning var dermed 254 prosent.

Minstekapitalkravet for OF var 33 millioner kroner ved utgangen av 2016. Minstekapital var 227 millioner kroner. Tellende minstekapital ved beregningen var 191 millioner kroner fordi tellende tilleggskapital (naturskadefondet) er begrenset oppad til 20 prosent av kapitalkravet. Selskapets minstekapitaldekning var dermed 574 prosent.

Forskjeller mellom egenkapital i finansregnskapet og differansen mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II

Konsern

Tabell 15 Sammenligning av egenkapital i finansregnskapet og differanse mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II (etter overgangsregler) - Oslo Pensjonsforsikring Konsern. 31.12.2016

millioner kroner	Årsregnskapsverdier	Solvens II-verdier	Differanse
Innskutt egenkapital	900,0	900,0	0,0
Overkursfond	530,0	530,0	0,0
Annen opptjent egenkapital	4.768,7	4.726,9	-41,9
Naturskadefondet	41,9	41,9	0,0
Garantiordningen for skadeforsikring	2,4	0,0	-2,4
Risikoutjevningfond	1.084,6	1.084,6	0,0
Avstemmingsreserve	0,0	686,6	686,6
Netto eiendeler	7.327,6	7.969,9	642,3
Ansvarlig lån	1.240,0	1.435,1	195,1
Basiskapital/Ansvarlig kapital	8.567,6	9.405,0	837,5

OPF

Tabell 16 Sammenligning av egenkapital i finansregnskapet og differanse mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II (etter overgangsregler) - Oslo Pensjonsforsikring AS. 31.12.2016

millioner kroner	Årsregnskapsverdier	Solvens II-verdier	Differanse
Innskutt egenkapital	900,0	900,0	0,0
Overkursfond	530,0	530,0	0,0
Annen opptjent egenkapital	4.584,3	4.584,3	0,0
Risikoutjevningfond	1.084,6	1.084,6	0,0
Avstemmingsreserve	0,0	763,3	763,3
Netto eiendeler	7.098,9	7.862,2	763,3
Ansvarlig lån	1.240,0	1.435,1	195,1
Basiskapital/Ansvarlig kapital	8.338,9	9.297,3	958,4

Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger gjør at forsikringstekniske avsetninger for livsforsikring i Konsern og OPF var verdsatt likt i regnskapet og på Solvens II-balansen. Forskjellen mellom egenkapital i regnskapet og differansen mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II kommer dermed primært fra merverdier i renteporteføljer bokført til amortisert kost samt utsatt skatt. I tillegg kommer mindre bidrag fra ulik verdsettelse av finansielle forpliktelser, endret verdsettelse av det ansvarlige lånet og at immaterielle eiendeler er verdsatt til null på Solvens II-balansen.

OF

Tabell 17 Sammenligning av egenkapital i finansregnskapet og differanse mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II - Oslo Forsikring AS. 31.12.2016.

millioner kroner	Årsregnskapsverdier	Solvens II-verdier	Differanse
Innskutt egenkapital	70,0	70,0	0,0
Overkursfond	0,0	0,0	0,0
Annen opptjent egenkapital	123,2	123,2	0,0
Naturskedefondet	41,9	41,9	0,0
Garantiordningen for skadeforsikring	2,4	0,0	-2,4
Avstemmingsreserve	0,0	-7,9	-7,9
Netto eiendeler	237,4	227,1	-10,3
Basiskapital/Ansvarlig kapital	237,4	227,1	-10,3

For OF er hovedårsaken at tillegg av risikomargin under Solvens II øker forsikringstekniske avsetninger under Solvens II. Videre er avsetningen til Garantiordningen for skadeforsikring klassifisert som egenkapital i finansregnskapet og en forpliktelse under Solvens II.

E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Det skal beregnes både et solvenskapitalkrav og et minstekapitalkrav. Solvenskapitalkravet skal være dekket i normalsituasjonen, mens minstekapitalkravet er et absolutt minimumskrav.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet er utformet slik at det skal dekke et tap som, gitt den risiko vi tar, statistisk sett bare skal inntreffe i ett av 200 år. Kravet er summen av de beregnede tapene selskapet må bære etter svært ugunstige bevegelser i markedsverdien på finansielle eiendeler, i fremtidige erstatningsutbetalinger, i tap på fordringer, i flytting av kundemidler og i tap knyttet til driften. Selskapene benytter standardmodellen ved beregning av kapitalkravet. Det er separate kapitalkrav for markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko.

For hvert enkeltstress, for eksempel aksjestress, opplevelsesstress osv., beregnes en ny solvensbalanse basert på de samme prinsipper og metoder som beskrevet i D.2 Forsikringstekniske avsetninger. Differansen i solvenskapital før og etter stress gir kapitalkravet. Kapitalkravet for de ulike stressene aggregeres til et totalt kapitalkrav basert på korrelasjonsmatriser fastsatt i Solvens II-regelverket.

Kapitalkravet (netto) er OPFs risiko etter risikodeling med kunder og tapsabsorberende effekt av skatt. Risikodeling med kunder oppstår i kollektiv pensjon når stresset fører til nedgang i kundebuffer eller reduksjon i framtidig overskudd tilført kunde. Brutto kapitalkrav inkluderer den delen av risikoen som bæres av kunder. Redusert skatt som følge av lavere resultater etter stress reduserer også risikoen.

Sammensetningen av solvenskapitalkravet fordelt per risikomodul fremgår av nedenstående tabell for OPF, OF og Konsern. For OPF og Konsern er solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet vist med og uten overgangsregler for aksjer og tekniske avsetninger:

Tabell 18 Kapitalkrav per risikomodul for OPF, OF og Konsern

millioner kroner	OPF		OPF med overgangsregler		OF	Konsern		Konsern med overgangsregler	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto		Brutto	Netto	Brutto	Netto
Markedsrisiko									
Aksjer	7.798	653	7.568	587	11	6.356	476	6.119	406
Eiendom	256	37	256	37	11	2.658	258	2.658	258
Spread	1.926	226	1.926	226	14	1.940	240	1.940	240
Valuta	32	1	32	1	0	32	2	32	2
Rente	0	188	0	188	5	0	194	0	194
Konsentrasjon	143	15	143	15	2	144	17	144	17
Diversifisering	-627	-237	-625	-234	-11	-1.109	-287	-1.104	-283
	9.528	884	9.300	821	32	10.020	898	9.788	833
Forsikringsrisiko									
Opplevelse	2.004	69	2.004	69		2.004	69	2.004	69
Dødelighet	4	4	4	4		4	4	4	4
Uførhet	191	0	191	0		191	0	191	0
Avgang	10.757	613	10.757	613		10.757	613	10.757	613
Diversifisering	-1.531	-53	-1.531	-53		-1.531	-53	-1.531	-53
Helse	139	139	139	139		139	139	139	139
Tingskade					89	89	89	89	89
	11.564	772	11.564	772	89	11.653	861	11.653	861
Motpartsrisiko									
Operasjonell risiko	144	14	144	14	6	150	20	150	20
Diversifisering	344	344	339	339	4	346	346	340	340
Diversifisering	-4.540	-406	-4.481	-396	-22	-4.741	-481	-4.684	-472
Sum	17.040	1.609	16.866	1.550	108	17.428	1.644	17.247	1.582
Tapsabsorberende effekt tekniske avsetninger	-15.432		-15.316		0	-15.784	352	-15.665	349
Tapsabsorberende effekt skatt		-275		-277	-19		-294		-296
Solvenskapitalkrav		1.333		1.273	89		1.702		1.635
Minstekapitalkrav		600		573	33		632		606
Solvenskapital (tellende)		6.538		7.414	227		6.788		7.661
Solvenskapitaldekning		490 %		583 %	254 %		399 %		469 %
Minstekapital (tellende)		5.992		6.892	192		6.064		6.965
Minstekapitaldekning		999 %		1203 %	574 %		960 %		1149 %

Solvenskapitaldekningen og minstekapitaldekningen fremkommer ved å dividere henholdsvis tellende solvenskapital og tellende minstekapital på henholdsvis solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet. Tellende solvenskapital og tellende minstekapital fremgår av kapittel E.1 Ansvarlig kapital.

Overgangsregel aksjer

OPF anvender overgangsregel for aksjestress i henhold til § 58 punkt 2 i Solvens II-forskriften. Overgangsregelen innebærer at aksjer eid per 1. januar 2016 stresses med 22 prosent. Det ordinære stresset er 39/49 prosent + symmetrisk justeringsfaktor for aksjer type 1/2. Overgangsregelen reduserer det totale solvenskapitalkravet med 54 millioner kroner i OPF og 56 millioner kroner i Konsernet.

Overgangsregelen skal trappes ned lineært årlig over 7 år, første gang 1. januar 2017.

OF anvender ikke overgangsregel for aksjestress i henhold til § 58 punkt 2 i Solvens II-forskriften.

Forenklete beregninger

Selskapene benytter forenklingene for renterisikomodule beskrevet i artikkel 103 i forskrift om utfyllende regler til Solvens II-forskriften. Selskapene benytter en forenkling med durasjonsbasert rentestress på aktivastresset. Forenklingen anses ikke å ha materiell effekt verken på aktivastresset eller kapitalkravet.

Foretaksspesifikke parametere

Selskapene benytter ikke foretaksspesifikke parametere.

E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

Selskapene benytter standardmodellen for solvensberegninger og benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for beregning av kapitalkrav relatert til aksjerisiko.

E.4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller

Selskapene benytter standardmodellen for solvensberegninger.

E.5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

Selskapene oppfyller solvenskapitalkravene og minimumskapitalkravene med god margin. Selskapene forventer med selskapenes strategier og finansielle planer å oppfylle solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravene med god margin også i alle rimelige scenarioer.

E.6 Andre opplysninger

Det vurderes å ikke foreligge annen vesentlig informasjon vedrørende Selskapenes solvensposisjon enn det som fremgår av denne rapporten.

Vedlegg 1 Kvantitative rapporteringsskjemaer (QRT) for Oslo Pensjonsforsikring konsern

Alle tall er i 1.000 kroner

Balance sheet

		Solvency II value
		C0010
Assets		
Goodwill	R0010	
Deferred acquisition costs	R0020	
Intangible assets	R0030	0,0
Deferred tax assets	R0040	0,0
Pension benefit surplus	R0050	0,0
Property, plant & equipment held for own use	R0060	776,5
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	77.310.804,0
Property (other than for own use)	R0080	12.564.866,2
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	0,0
Equities	R0100	5.536.072,0
Equities - listed	R0110	5.536.072,0
Equities - unlisted	R0120	0,0
Bonds	R0130	38.013.400,0
Government Bonds	R0140	10.469.089,5
Corporate Bonds	R0150	27.333.248,8
Structured notes	R0160	0,0
Collateralised securities	R0170	211.061,8
Collective Investments Undertakings	R0180	15.637.690,7
Derivatives	R0190	0,0
Deposits other than cash equivalents	R0200	0,0
Other investments	R0210	5.558.775,0
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	0,0
Loans and mortgages	R0230	4.897.529,9
Loans on policies	R0240	0,0
Loans and mortgages to individuals	R0250	4.796.803,3
Other loans and mortgages	R0260	100.726,6
Reinsurance recoverables from:	R0270	219,3
Non-life and health similar to non-life	R0280	219,3
Non-life excluding health	R0290	0,0
Health similar to non-life	R0300	219,3
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	0,0
Health similar to life	R0320	0,0
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	0,0
Life index-linked and unit-linked	R0340	0,0
Deposits to cedants	R0350	0,0
Insurance and intermediaries receivables	R0360	153.754,0
Reinsurance receivables	R0370	0,0
Receivables (trade, not insurance)	R0380	39.193,5
Own shares (held directly)	R0390	0,0
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	0,0
Cash and cash equivalents	R0410	2.643.290,5
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	0,0
Total assets	R0500	85.045.567,6

Liabilities		
Technical provisions – non-life	R0510	495.740,3
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	64.335,8
Technical provisions calculated as a whole	R0530	0,0
Best Estimate	R0540	52.500,7
Risk margin	R0550	11.835,1
Technical provisions - health (similar to non-life)	R0560	431.404,5
Technical provisions calculated as a whole	R0570	0,0
Best Estimate	R0580	387.967,0
Risk margin	R0590	43.437,5
Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	73.619.777,6
Technical provisions - health (similar to life)	R0610	0,0
Technical provisions calculated as a whole	R0620	0,0
Best Estimate	R0630	0,0
Risk margin	R0640	0,0
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	73.619.777,6
Technical provisions calculated as a whole	R0660	0,0
Best Estimate	R0670	72.723.241,0
Risk margin	R0680	896.536,6
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	0,0
Technical provisions calculated as a whole	R0700	0,0
Best Estimate	R0710	0,0
Risk margin	R0720	0,0
Other technical provisions	R0730	
Contingent liabilities	R0740	0,0
Provisions other than technical provisions	R0750	0,0
Pension benefit obligations	R0760	44.124,2
Deposits from reinsurers	R0770	0,0
Deferred tax liabilities	R0780	814.544,5
Derivatives	R0790	541.164,1
Debts owed to credit institutions	R0800	0,0
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	0,0
Insurance & intermediaries payables	R0820	419,3
Reinsurance payables	R0830	0,0
Payables (trade, not insurance)	R0840	122.381,1
Subordinated liabilities	R0850	1.435.105,2
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	0,0
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	1.435.105,2
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	2.378,0
Total liabilities	R0900	77.075.634,2
Excess of assets over liabilities	R1000	7.969.933,4

Impact of long term guarantees measures and transitional measures

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of transitional on technical provisions	Impact of transitional on interest rate	Impact of volatility adjustment set to zero	Impact of matching adjustment set to zero
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Technical provisions	R0010	74.115.517,9	1.207.839,4			
Basic own funds	R0020	9.405.038,6	-905.879,6			
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050	7.660.966,0	-905.879,6			
Solvency Capital Requirement	R0090	1.634.996,4	0,0			

Own funds

	Total C0010	Tier 1 - unrestricted C0020	Tier 1 - restricted C0030	Tier 2 C0040	Tier 3 C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector					
Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010 900000000,00	900000000,00			0,00
Non-available called but not paid in ordinary share capital at group level	R0020 0,00	0,00			0,00
Share premium account related to ordinary share capital	R0030 530000000,00	530000000,00			0,00
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040 0,00	0,00			0,00
Subordinated mutual member accounts	R0050 0,00		0,00		0,00
Non-available subordinated mutual member accounts at group level	R0060 0,00			0,00	0,00
Surplus funds	R0070 0,00	0,00			
Non-available surplus funds at group level	R0080 0,00	0,00			
Preference shares	R0090 0,00			0,00	0,00
Non-available preference shares at group level	R0100 0,00			0,00	0,00
Share premium account related to preference shares	R0110 0,00			0,00	0,00
Non-available share premium account related to preference shares at group level	R0120 0,00			0,00	0,00
Reconciliation reserve	R0130 5413467746,76	5413467746,76			
Subordinated liabilities	R0140 1435105155,00			0,00	1435105155,00
Non-available subordinated liabilities at group level	R0150 0,00			0,00	0,00
An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160 0,00				0,00
The amount equal to the value of net deferred tax assets not available at the group level	R0170 0,00				0,00
Other items approved by supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180 1126465682,24	0,00	0,00	1126465682,24	0,00
Non available own funds related to other own funds items approved by supervisory authority	R0190 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Minority interests (if not reported as part of a specific own fund item)	R0200 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Non-available minority interests at group level	R0210 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds					
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220 0,00				
Deductions					
Deductions for participations in other financial undertakings, including non-regulated undertakings carrying out financial activities	R0230 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
whereof deducted according to art 228 of the Directive 2009/138/EC	R0240 0,00	0,00	0,00	0,00	
Deductions for participations where there is non-availability of information (Article 229)	R0250 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Deduction for participations included by using D&A when a combination of methods is used	R0260 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total of non-available own fund items	R0270 0,00				
Total deductions	R0280 0,00				
Total basic own funds after deductions	R0290 9405038584,00	6843467746,76	0,00	2561570837,24	0,00
Ancillary own funds					
Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300 0,00				0,00
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand	R0310 0,00				0,00
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320 0,00				0,00
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340 0,00				0,00
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350 0,00				0,00
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360 0,00				0,00
Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370 0,00				0,00
Non available ancillary own funds at group level	R0380 0,00				0,00
Other ancillary own funds	R0390 0,00				0,00
Total ancillary own funds	R0400 0,00				0,00
Own funds of other financial sectors					
Credit institutions, investment firms, financial institutions, alternative investment fund manager, financial institutions	R0410 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Institutions for occupational retirement provision	R0420 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Non regulated entities carrying out financial activities	R0430 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total own funds of other financial sectors	R0440				
Own funds when using the D&A, exclusively or in combination of method 1					
Own funds aggregated when using the D&A and combination of method	R0450 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Own funds aggregated when using the D&A and combination of method net of IGT	R0460 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total available own funds to meet the consolidated group SCR (excluding own funds from other financial sector and from the undertakings included via D&A)	R0520 9.405.038,6	6.843.467,7	0,00	2.561.570,8	0,00
Total available own funds to meet the minimum consolidated group SCR	R0530 9.405.038,6	6.843.467,7	0,00	2.561.570,8	
Total eligible own funds to meet the consolidated group SCR (excluding own funds from other financial sector and from the undertakings included via D&A)	R0560 7.660.966,0	6.843.467,7	0,00	817.498,2	0,00
Total eligible own funds to meet the minimum consolidated group SCR	R0570 6.964.690,3	6.843.467,7	0,00	121.222,5	
Minimum consolidated Group SCR	R0610 606.112,6				
Ratio of Eligible own funds to Minimum Consolidated Group SCR	R0650 1149,08 %				
Total eligible own funds to meet the group SCR (including own funds from other financial sector and from the undertakings included via D&A)	R0660 7.660.966,0	6.843.467,7	0,00	817.498,2	0,00
Group SCR	R0680 1.634.996,4				
Ratio of Eligible own funds to group SCR including other financial sectors and the undertakings included via D&A	R0690 468,56 %				

Reconciliation reserve

			Tier 1 - unrestricted
		C0060	
Reconciliation reserve			
Excess of assets over liabilities	R0700	7.969.933,4	
Own shares (held directly and indirectly)	R0710	0,0	
Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	0,0	
Other basic own fund items	R0730	2.556.465,7	
Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	0,0	
Other non available own funds	R0750		
Reconciliation reserve	R0760	5.413.467,7	
Expected profits			
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	878.646,1	878.646,1
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	0,0	0,0
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)	R0790	878.646,1	878.646,1

Solvency Capital Requirement - for groups on Standard Formula

		Gross solvency capital requirement	USP	Simplifications
		C0110	C0080	C0090
Market risk	R0010	9788385642,16		
Counterparty default risk	R0020	150047572,00		
Life underwriting risk	R0030	11425197210,93		
Health underwriting risk	R0040	138836812,00		
Non-life underwriting risk	R0050	88624696,81		
Diversification	R0060	-4684407339,49		
Intangible asset risk	R0070	0,0		
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	16.906.684,6		
Minimum consolidated group solvency capital requirement	R0470	606.112,6		
Information on other entities				
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements)	R0500			
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Credit institutions, investment firms and financial institutions, alternative investment funds managers, UCITS management companies	R0510	0,0		
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Institutions for occupational retirement provisions	R0520	0,0		
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Capital requirement for non-regulated entities carrying out financial activities	R0530	0,0		
Capital requirement for non-controlled participation requirements	R0540	0,0		
Capital requirement for residual undertakings	R0550			
Overall SCR				
SCR for undertakings included via D and A	R0560			
Solvency capital requirement	R0570	1.634.996,4		

Calculation of Solvency Capital Requirement

		Value
		C0100
Operational risk	R0130	340.468,6
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	-15.316.017,5
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-296.139,3
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	0,0
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	1.634.996,4
Capital add-ons already set	R0210	0,0
Solvency capital requirement for undertakings under consolidated method	R0220	1.634.996,4
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	0,0
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	0,0
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	0,0
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	0,0

Undertakings in the scope of the group

Country	Identification code of the undertaking		Legal Name of the undertaking	Type of undertaking	Legal form	Category (mutual/non mutual)	Supervisory Authority	Criteria of influence					Inclusion in the scope of group supervision		Group solvency calculation	
								% capital share	% used for the establishment of consolidated accounts	% voting rights	Other criteria	Level of influence	Proportional share used for group solvency calculation	Yes/No	Date of decision if art. 21.4 is applied	Method used and under method 1, treatment of the undertaking
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
NORWAY (s2c_GA:NO)	SC/976542371	Specific code	OSLO FORSIKRING AS	Non-life insurer (s2c_SE:x57)	Aksjeselskap	Non-mutual (s2c_SE:x58)	Finanstilsynet	100,00 %	100,00 %	100,00 %	N/A	Dominant (s2c_CS:x17)	100,00 %	Included into scope of group supervision (s2c_CS:x19)		Method 1: Full consolidation (s2c_CS:x10)
NORWAY (s2c_GA:NO)	SC/982759412	Specific code	OSLO PENSJONSFORSIKRING AS	Life insurer (s2c_SE:x49)	Aksjeselskap	Non-mutual (s2c_SE:x58)	Finanstilsynet	100,00 %	100,00 %	100,00 %	N/A	Dominant (s2c_CS:x17)	100,00 %	Included into scope of group supervision (s2c_CS:x19)		Method 1: Full consolidation (s2c_CS:x10)

Vedlegg 2 Kvantitative rapporteringsskjemaer (QRT) for Oslo Pensjonsforsikring AS

Alle tall er i 1.000 kroner

Balance sheet

		Solvency II value
		C0010
Assets		
Goodwill	R0010	
Deferred acquisition costs	R0020	
Intangible assets	R0030	0
Deferred tax assets	R0040	0
Pension benefit surplus	R0050	0
Property, plant & equipment held for own use	R0060	776
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	77.726.119
Property (other than for own use)	R0080	0
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	13.492.298
Equities	R0100	5.536.072
Equities - listed	R0110	5.536.072
Equities - unlisted	R0120	0
Bonds	R0130	37.828.285
Government Bonds	R0140	10.397.674
Corporate Bonds	R0150	27.219.550
Structured notes	R0160	0
Collateralised securities	R0170	211.062
Collective Investments Undertakings	R0180	15.553.817
Derivatives	R0190	0
Deposits other than cash equivalents	R0200	0
Other investments	R0210	5.315.646
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	0
Loans and mortgages	R0230	4.897.530
Loans on policies	R0240	0
Loans and mortgages to individuals	R0250	4.796.803
Other loans and mortgages	R0260	100.727
Reinsurance recoverables from:	R0270	219
Non-life and health similar to non-life	R0280	219
Non-life excluding health	R0290	0
Health similar to non-life	R0300	219
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	0
Health similar to life	R0320	0
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	0
Life index-linked and unit-linked	R0340	0
Deposits to cedants	R0350	0
Insurance and intermediaries receivables	R0360	153.163
Reinsurance receivables	R0370	0
Receivables (trade, not insurance)	R0380	38.246
Own shares (held directly)	R0390	0
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	0
Cash and cash equivalents	R0410	2.117.966
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	0
Total assets	R0500	84.934.019

Liabilities		
Technical provisions – non-life	R0510	431.404
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	0
Technical provisions calculated as a whole	R0530	0
Best Estimate	R0540	0
Risk margin	R0550	0
Technical provisions - health (similar to non-life)	R0560	431.404
Technical provisions calculated as a whole	R0570	0
Best Estimate	R0580	387.967
Risk margin	R0590	43.437
Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	73.619.778
Technical provisions - health (similar to life)	R0610	0
Technical provisions calculated as a whole	R0620	0
Best Estimate	R0630	0
Risk margin	R0640	0
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	73.619.778
Technical provisions calculated as a whole	R0660	0
Best Estimate	R0670	72.723.241
Risk margin	R0680	896.537
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	0
Technical provisions calculated as a whole	R0700	0
Best Estimate	R0710	0
Risk margin	R0720	0
Other technical provisions	R0730	
Contingent liabilities	R0740	0
Provisions other than technical provisions	R0750	0
Pension benefit obligations	R0760	44.124
Deposits from reinsurers	R0770	0
Deferred tax liabilities	R0780	885.397
Derivatives	R0790	541.164
Debts owed to credit institutions	R0800	0
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	0
Insurance & intermediaries payables	R0820	419
Reinsurance payables	R0830	0
Payables (trade, not insurance)	R0840	114.399
Subordinated liabilities	R0850	1.435.105
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	0
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	1.435.105
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	0
Total liabilities	R0900	77.071.791
Excess of assets over liabilities	R1000	7.862.229

Life and Health SLT Technical Provisions

		Index-linked and unit-linked insurance				Other life insurance			Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligation other than health insurance obligations	Accepted reinsurance					Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)	Health insurance (direct business)			Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Health reinsurance (reinsurance accepted)	Total (Health similar to life insurance)
		Insurance with profit participation	Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees		Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees			Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life accepted insurance contracts and relating to insurance obligation other than health insurance obligations	C0160		Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees	C0200			
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Technical provisions calculated as a whole	R0010	0	0			0			0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	0
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole	R0020	0	0			0			0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	0
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM																					
Best Estimate																					
Gross Best Estimate	R0030	73.876.041		0	0		40.327	0	0	0	0	0	0	0	73.916.368		0	0	0	0	0
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080	0		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re	R0090	73.876.041		0	0		40.327	0	0	0	0	0	0	0	73.916.368		0	0	0	0	0
Risk Margin	R0100	910.989	0			261			0	0	0	0	0	0	911.249	0			0	0	0
Amount of the transitional on Technical Provisions																					
Technical Provisions calculated as a whole	R0110	0	0			0			0	0					0	0			0	0	0
Best estimate	R0120	-1.193.127		0	0		0	0	0	0					-1.193.127		0	0	0	0	0
Risk margin	R0130	-14.713	0			0			0	0					-14.713	0			0	0	0
Technical provisions - total	R0200	73.579.190	0			40.587			0	0					73.619.778	0			0	0	0

Gross Claims Paid (non-cumulative) - Current year, sum of years (cumulative)

Total Non-Life Business

Accident year / Underwriting year	Z0010	Accident year [AY] {s2c_AM:x4}
-----------------------------------	-------	--------------------------------

		In Current year	Sum of years (cumulative)
		C0170	C0180
Prior	R0100	4.809	4.809
N-14	R0110	143	41.055
N-13	R0120	0	33.684
N-12	R0130	3.560	51.514
N-11	R0140	1.929	38.353
N-10	R0150	1.833	35.899
N-9	R0160	9	17.459
N-8	R0170	56	24.109
N-7	R0180	7.529	19.428
N-6	R0190	1.635	19.503
N-5	R0200	903	22.256
N-4	R0210	1.828	12.667
N-3	R0220	1.026	11.071
N-2	R0230	2.619	4.865
N-1	R0240	719	872
N	R0250	696	696
Total	R0260	29.293	338.242

Gross discounted Best Estimate Claims Provisions - Current year, sum of years (cumulative)

Total Non-Life Business

Accident year / Underwriting year	Z0010	Accident year [AY] {s2c_AM:x4}
-----------------------------------	-------	--------------------------------

		Year end (discounted data)
		C0360
Prior	R0100	7.910
N-14	R0110	2.726
N-13	R0120	3.646
N-12	R0130	3.958
N-11	R0140	5.050
N-10	R0150	6.001
N-9	R0160	8.353
N-8	R0170	10.984
N-7	R0180	14.946
N-6	R0190	22.559
N-5	R0200	31.228
N-4	R0210	38.278
N-3	R0220	45.711
N-2	R0230	55.148
N-1	R0240	61.241
N	R0250	76.378
Total	R0260	394.116

Impact of long term guarantees measures and transitionals

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of transitional on technical provisions	Impact of volatility adjustment set to zero	Impact of matching adjustment set to zero
		C0010	C0030	C0070	C0090
Technical provisions	R0010	74.051.182	1.207.839		
Basic own funds	R0020	9.297.334	-905.880		
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050	7.413.946	-905.880		
Solvency Capital Requirement	R0090	1.272.633	0		
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100	6.892.166	-905.880		
Minimum Capital Requirement	R0110	572.685	0		

Own funds

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	900.000	900.000			0
Share premium account related to ordinary share capital	R0030	530.000	530.000			0
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040	0	0			0
Subordinated mutual member accounts	R0050	0		0		0
Surplus funds	R0070	0	0			
Preference shares	R0090	0			0	0
Share premium account related to preference shares	R0110	0			0	0
Reconciliation reserve	R0130	5.347.629	5.347.629			
Subordinated liabilities	R0140	1.435.105			1.435.105	0
An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160	0				0
Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180	1.084.599	0	0	1.084.599	0
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220	0				
Deductions						
Deductions for participations in financial and credit institutions	R0230	0	0	0	0	0
Total basic own funds after deductions	R0290	9.297.334	6.777.629		2.519.705	0
Ancillary own funds						
Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300	0				0
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand	R0310	0				0
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320	0				0
A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330	0				0
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340	0				0
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350	0				0
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360	0				0
Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370	0				0
Other ancillary own funds	R0390	0				0
Total ancillary own funds	R0400	0				0
Available and eligible own funds						
Total available own funds to meet the SCR	R0500	9.297.334	6.777.629	0	2.519.705	0
Total available own funds to meet the MCR	R0510	9.297.334	6.777.629	0	2.519.705	
Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	7.413.946	6.777.629	0	636.317	0
Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	6.892.166	6.777.629	0	114.537	
SCR	R0580	1.272.633				
MCR	R0600	572.685				
Ratio of Eligible own funds to SCR	R0620	583 %				
Ratio of Eligible own funds to MCR	R0640	1203 %				

Reconciliation reserve

		C0060
Reconciliation reserve		
Excess of assets over liabilities	R0700	7.862.229
Own shares (held directly and indirectly)	R0710	0
Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	0
Other basic own fund items	R0730	2.514.599
Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	0
Reconciliation reserve	R0760	5.347.629
Expected profits		
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	878.646
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	0
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)	R0790	878.646

Solvency Capital Requirement - For undertakings on Standard Formula

		Gross solvency capital requirement	USP	Simplifications
		C0040	C0090	C0100
Market risk	R0010	9.300.133		
Counterparty default risk	R0020	144.010		
Life underwriting risk	R0030	11.425.197		
Health underwriting risk	R0040	138.837		
Non-life underwriting risk	R0050	0		
Diversification	R0060	-4.481.332		
Intangible asset risk	R0070	0		
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	16.526.844		

Calculation of Solvency Capital Requirement

		Value
		C0100
Operational risk	R0130	338.894
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	-15.316.018
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-277.087
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	0
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	1.272.633
Capital add-on already set	R0210	0
Solvency capital requirement	R0220	1.272.633
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	0
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	0
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	0
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	0

MCR components

		MCR components	
		Non-life activities	Life activities
		MCR(NL, NL) Result	MCR(NL, L)Result
		C0010	C0020
Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations	R0010	40.520	

Background information

		Background information			
		Non-life activities		Life activities	
		Net (of reinsurance/ SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months	Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
		C0030	C0040	C0050	C0060
Medical expense insurance and proportional reinsurance	R0020	16.154	6.927		
Income protection insurance and proportional reinsurance	R0030	0	0		
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	R0040	371.594	87.257		
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	R0050	0	0		
Other motor insurance and proportional reinsurance	R0060	0	0		
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	R0070	0	0		
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	R0080	0	0		
General liability insurance and proportional reinsurance	R0090	0	0		
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	R0100	0	0		
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	R0110	0	0		
Assistance and proportional reinsurance	R0120	0	0		
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	R0130	0	0		
Non-proportional health reinsurance	R0140	0	0		
Non-proportional casualty reinsurance	R0150	0	0		
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	R0160	0	0		
Non-proportional property reinsurance	R0170	0	0		

Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations

		Non-life activities	Life activities
		MCR(L, NL) Result	MCR(L, L) Result
		C0070	C0080
Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations	R0200		1.258.068

Total capital at risk for all life (re)insurance obligations

		Non-life activities		Life activities	
		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk	Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0090	C0100	C0110	C0120
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210			56.146.724	
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220			16.536.190	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230			0	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240			40.327	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250				56.678.095

Overall MCR calculation

		C0130
Linear MCR	R0300	1.298.588
SCR	R0310	1.272.633
MCR cap	R0320	572.685
MCR floor	R0330	318.158
Combined MCR	R0340	572.685
Absolute floor of the MCR	R0350	33.428
Minimum Capital Requirement	R0400	572.685

Notional non-life and life MCR calculation

		Non-life activities	Life activities
		C0140	C0150
Notional linear MCR	R0500	40.520	1.258.068
Notional SCR excluding add-on (annual or latest calculation)	R0510	39.710	1.232.923
Notional MCR cap	R0520	17.869	554.815
Notional MCR floor	R0530	9.927	308.231
Notional Combined MCR	R0540	17.869	554.815
Absolute floor of the notional MCR	R0550	22.586	33.428
Notional MCR	R0560	22.586	554.815

Vedlegg 3 Kvantitative rapporteringsskjemaer (QRT) for Oslo Forsikring AS

Alle tall er i 1.000 kroner

Balance sheet

		Solvency II value
		C0010
Assets		
Goodwill	R0010	
Deferred acquisition costs	R0020	
Intangible assets	R0030	0
Deferred tax assets	R0040	0
Pension benefit surplus	R0050	0
Property, plant & equipment held for own use	R0060	0
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	312.983
Property (other than for own use)	R0080	0
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	0
Equities	R0100	0
Equities - listed	R0110	0
Equities - unlisted	R0120	0
Bonds	R0130	185.115
Government Bonds	R0140	71.416
Corporate Bonds	R0150	113.699
Structured notes	R0160	0
Collateralised securities	R0170	0
Collective Investments Undertakings	R0180	83.873
Derivatives	R0190	0
Deposits other than cash equivalents	R0200	0
Other investments	R0210	43.995
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	0
Loans and mortgages	R0230	0
Loans on policies	R0240	0
Loans and mortgages to individuals	R0250	0
Other loans and mortgages	R0260	0
Reinsurance recoverables from:	R0270	0
Non-life and health similar to non-life	R0280	0
Non-life excluding health	R0290	0
Health similar to non-life	R0300	0
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	0
Health similar to life	R0320	0
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	0
Life index-linked and unit-linked	R0340	0
Deposits to cedants	R0350	0
Insurance and intermediaries receivables	R0360	591
Reinsurance receivables	R0370	0
Receivables (trade, not insurance)	R0380	948

Oslo Forsikring AS, S.02.01.02

Own shares (held directly)	R0390	0
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	0
Cash and cash equivalents	R0410	24.116
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	0
Total assets	R0500	338.638
Liabilities		
Technical provisions – non-life	R0510	64.336
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	64.336
Technical provisions calculated as a whole	R0530	0
Best Estimate	R0540	52.501
Risk margin	R0550	11.835
Technical provisions - health (similar to non-life)	R0560	0
Technical provisions calculated as a whole	R0570	0
Best Estimate	R0580	0
Risk margin	R0590	0
Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	0
Technical provisions - health (similar to life)	R0610	0
Technical provisions calculated as a whole	R0620	0
Best Estimate	R0630	0
Risk margin	R0640	0
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	0
Technical provisions calculated as a whole	R0660	0
Best Estimate	R0670	0
Risk margin	R0680	0
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	0
Technical provisions calculated as a whole	R0700	0
Best Estimate	R0710	0
Risk margin	R0720	0
Other technical provisions	R0730	
Contingent liabilities	R0740	0
Provisions other than technical provisions	R0750	0
Pension benefit obligations	R0760	0
Deposits from reinsurers	R0770	0
Deferred tax liabilities	R0780	19.052
Derivatives	R0790	0
Debts owed to credit institutions	R0800	0
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	0
Insurance & intermediaries payables	R0820	0
Reinsurance payables	R0830	0
Payables (trade, not insurance)	R0840	4.855
Subordinated liabilities	R0850	0
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	0
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	0
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	23.305
Total liabilities	R0900	111.548
Excess of assets over liabilities	R1000	227.090

Gross Claims Paid (non-cumulative) - Current year, sum of years (cumulative)

Total Non-Life Business

Accident year / Underwriting year	Z0010	Accident year [AY] {s2c_AM:x4}
-----------------------------------	-------	--------------------------------

		In Current year	Sum of years (cumulative)
		C0170	C0180
Prior	R0100	0	0
N-14	R0110	0	1.197
N-13	R0120	0	5
N-12	R0130	0	89
N-11	R0140	0	0
N-10	R0150	0	23.639
N-9	R0160	0	0
N-8	R0170	891	2.832
N-7	R0180	0	2.216
N-6	R0190	0	2.130
N-5	R0200	0	3.872
N-4	R0210	306	23.137
N-3	R0220	-1	2.326
N-2	R0230	96	1.518
N-1	R0240	360	1.115
N	R0250	5.447	5.447
Total	R0260	7.099	69.524

Gross discounted Best Estimate Claims Provisions - Current year, sum of years (cumulative)

Total Non-Life Business

Accident year / Underwriting year	Z0010	Accident year [AY] {s2c_AM:x4}
-----------------------------------	-------	--------------------------------

		Year end (discounted data)
		C0360
Prior	R0100	0
N-14	R0110	0
N-13	R0120	0
N-12	R0130	0
N-11	R0140	0
N-10	R0150	0
N-9	R0160	10
N-8	R0170	16
N-7	R0180	267
N-6	R0190	794
N-5	R0200	1.095
N-4	R0210	1.453
N-3	R0220	2.376
N-2	R0230	3.222
N-1	R0240	5.898
N	R0250	30.420
Total	R0260	45.551

Own funds

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	70.000	70.000		0	
Share premium account related to ordinary share capital	R0030	0	0		0	
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040	0	0		0	
Subordinated mutual member accounts	R0050	0		0	0	0
Surplus funds	R0070	0	0			
Preference shares	R0090	0		0	0	0
Share premium account related to preference shares	R0110	0		0	0	0
Reconciliation reserve	R0130	115.223	115.223			
Subordinated liabilities	R0140	0			0	0
An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160	0				0
Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180	41.866	0	0	41.866	0
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220	0				
Deductions						
Deductions for participations in financial and credit institutions	R0230	0	0	0	0	0
Total basic own funds after deductions	R0290	227.090	185.223	0	41.866	0
Ancillary own funds						
Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300	0			0	
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand	R0310	0			0	
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320	0			0	0
A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330	0			0	0
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340	0			0	
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350	0			0	0
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360	0			0	
Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370	0			0	0
Other ancillary own funds	R0390	0			0	0
Total ancillary own funds	R0400	0			0	0
Available and eligible own funds						
Total available own funds to meet the SCR	R0500	227.090	185.223	0	41.866	0
Total available own funds to meet the MCR	R0510	227.090	185.223	0	41.866	
Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	227.090	185.223	0	41.866	0
Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	191.909	185.223	0	6.686	
SCR	R0580	89.422				
MCR	R0600	33.428				
Ratio of Eligible own funds to SCR	R0620	254 %				
Ratio of Eligible own funds to MCR	R0640	574 %				

Reconciliation reserve

		C0060
Reconciliation reserve		
Excess of assets over liabilities	R0700	227.090
Own shares (held directly and indirectly)	R0710	0
Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	0
Other basic own fund items	R0730	111.866
Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	0
Reconciliation reserve	R0760	115.223
Expected profits		
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	0
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	0
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)	R0790	0

Basic Solvency Capital Requirement

		Gross solvency capital requirement	USP	Simplifications
		C0040	C0090	C0100
Market risk	R0010	32.478		
Counterparty default risk	R0020	6.038		
Life underwriting risk	R0030	0		
Health underwriting risk	R0040	0		
Non-life underwriting risk	R0050	88.625		
Diversification	R0060	-22.174		
Intangible asset risk	R0070	0		
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	104.966		

Calculation of Solvency Capital Requirement

		Value
		C0100
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0120	
Operational risk	R0130	3.508
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	0
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-19.052
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	0
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	89.422
Capital add-on already set	R0210	0
Solvency capital requirement	R0220	89.422
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	0
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	0
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	0
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	0
Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0450	
Net future discretionary benefits	R0460	0

Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations

		MCR components
		C0010
MCRNL Result	R0010	10.600

Background information

		Background information	
		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
		C0020	C0030
Medical expense insurance and proportional reinsurance	R0020	0	0
Income protection insurance and proportional reinsurance	R0030	0	0
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	R0040	0	0
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	R0050	4.035	3.220
Other motor insurance and proportional reinsurance	R0060	0	1.982
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	R0070	0	0
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	R0080	30.355	59.298
General liability insurance and proportional reinsurance	R0090	18.110	4.886
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	R0100	0	0
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	R0110	0	0
Assistance and proportional reinsurance	R0120	0	0
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	R0130	0	0
Non-proportional health reinsurance	R0140	0	0
Non-proportional casualty reinsurance	R0150	0	0
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	R0160	0	0
Non-proportional property reinsurance	R0170	0	0

Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations

		C0040
MCRL Result	R0200	0

Total capital at risk for all life (re)insurance obligations

		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0050	C0060
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210	0	
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220	0	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230	0	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240	0	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250		0

Overall MCR calculation

		C0070
Linear MCR	R0300	10.600
SCR	R0310	89.422
MCR cap	R0320	40.240
MCR floor	R0330	22.355
Combined MCR	R0340	22.355
Absolute floor of the MCR	R0350	33.428
Minimum Capital Requirement	R0400	33.428